

راه صالحان

تأليف:

خسرو روشن

عنوان کتاب: راه صالحان
تألیف: خسرو روشن
موضوع: اخلاق اسلامی - مواعظ و حکمت‌ها
نوبت انتشار: اول (دیجیتال)
تاریخ انتشار: آبان (عقرب) ۱۳۹۴ شمسی، ۱۴۳۶ هجری
منبع:

این کتاب از سایت کتابخانه عقیده دانلود شده است.

www.aqeedeh.com

book@aqeedeh.com

ایمیل:

سایت‌های مجموعه موحدین

www.aqeedeh.com

www.mowahedin.com

www.islamtxt.com

www.videofarsi.com

www.shabnam.cc

www.zekr.tv

www.sadaiislam.com

www.mowahed.com

contact@mowahedin.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فهرست مطالب

فهرست مطالب.....	أ
مقدمه‌ی مؤلف.....	۱
ایمان، عمل صالح و تقوی.....	۳
آشنایی با آیاتی از قرآن کریم.....	۹
نشانه‌هایی از قدرت خدای سبحان.....	۲۹
با اخلاق و صفات نیکو خود را بیارائیم.....	۳۱
از هوی و هوس پیروی نکنیم.....	۳۵
دنیا فریبنده و زودگذر است.....	۳۸
زکات و بخشش مال.....	۴۱
توحید و یکتاپرستی.....	۴۴
عذاب در آخرت.....	۴۶
نعمات بهشت.....	۵۲
نماز فرمان خدا.....	۵۸

آشنایی با احادیثی از رحمة للعالمین ۶۳

مصادر کتاب ۱

﴿وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ﴾ ﴿٢٧﴾ [العنكبوت: ٢٧].

«به درستی (حضرت) ابراهیم در آخرت از زمره‌ی صالحان است.»
و بسیاری از پیغمبران از خداوند سبحان خواسته‌اند تا آنان را از زمره‌ی صالحان قلمداد فرماید؛ پرواضح است که رسیدن به مقام و منزلت صالح بودن و نعمت‌های آخرت، کوشش و پرهیزگاری فراوانی را می‌طلبد. خدای سبحان در سوره انشقاق آیه‌ی ٦ می‌فرماید: ﴿يَأْتِيهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيهِ﴾ ﴿٦﴾ «ای انسان تو پیوسته با تلاش بی‌امان و رنج فراوان به سوی پروردگارت ره‌سپاری و سرانجام او را ملاقات خواهی کرد.»
(و نتیجه رنج و تلاش خود را خواهی دید) بنابراین باید ارزش وقت و زندگی را بدانیم و از آن کمال استفاده را ببریم و در طاعت و عبادات که غذا و رشد و نمو ایمانند کوشان باشیم.

إِنْ شَاءَ اللَّهُ

﴿فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقُّ مِثْلَ مَا أَنْتُمْ تَنْطُقُونَ﴾ ﴿٢٣﴾

[الذاریات: ٢٣].

«به خدای آسمان و زمین سوگند که این (مطلب، یعنی وقوع رستاخیز، حساب و کتاب، جزا و سزا، بهشت برای دین‌داران، و دوزخ برای بی‌دینان) حق است، درست همان‌گونه که شما سخن می‌گوئید (و سخن گفتن که کاملاً برای‌تان محسوس است و درباره آن شک و تردیدی ندارید).»

مقدمه‌ی مؤلف

بعد از شکر آفریدگار توانا و صلوات و سلام به روح مبارک خاتم پیغمبران حضرت محمد ﷺ، لازم دانستم که کتابی را مسمی به (راه صالحان) برای هم‌نوعان تحریر نمایم از خدای عظیم مسئلت دارم که راهنمائیم فرماید.

در این کتاب سعی نموده‌ام که مطالب آن در عبارات ساده و روشن و مختصر بیان کنم که خواندن آن به ملال نینجامد و هم‌چنین خوانندگان محترم با برخی از آیات قرآن کریم و احادیث شریف و شریعت مقدس و پاک اسلام آشنا شوند و به آن عمل نمایند و بدین وسیله ما بندگان خدای سبحان خود را از معایب نفسانی پاک و روح و روان خود را تقویت کنیم و با اخلاق نیکو آراسته شویم تا خدای متعال ما را از زمره صالحان و پرهیزکاران قرار دهد و در آخرت از عذاب دردناک دوزخ نجات یافته و رضوان و بهشت خدای سبحان را بدست آورده باشیم آمین.

ایمان، عمل صالح و تقوی

ایمان، عمل صالح و تقوی از اهم واجبات در دین مقدس اسلام است و تمام پیغمبران به خاطر همین برگزیده شده‌اند و صدها بار در قرآن کریم و سنت شریف نبوی توصیه شده است و سعادت دنیا و رسیدن به رضایت و خشنودی خدا و فوز عظیم و بهره‌های بی‌انتهای آخرت به آن بستگی دارد.

حضرت رسول ﷺ می‌فرماید: «درست باشید و پایداری کنید تا بهره‌های بسیار ببرید». استاد بزرگوار دکتر محمد راتب نابلسی می‌فرماید: انسان چون درست‌کردار باشد هرگز نمی‌تواند نیکی‌هائی را که در نتیجه درستی و پایداریش بدست می‌آورد بشمارد. هم‌چنین می‌فرماید: محال است خداوند سبحان چیزی را مشروع بدارد یا چیزی را حرام کند، مگر این‌که نتایج گران‌بهائی در پی داشته باشد، که خوشا به حال هرکس آن را دریافت و بدا به حال آن‌کس به آن پی نبرد. ما ایمان‌داران دستورهای خدای سبحان را بدون چشم‌داشت کشف حکمت‌های آن اجرا می‌کنیم، اما در عوض اگر حکمت‌ها برایمان آشکار شود ایمان‌مان به عظمت و بزرگی این دین مقدس افزونی می‌یابد. پایان سخنان گوهر مثال جناب دکتر نابلسی. بنابراین ایمان، عمل صالح و تقوی، نتایج و بهره‌های گران‌بهائی را دارد که در وصف نمی‌گنجد. آیات مبارکه زیر مؤید این مطلب است.

۱- ﴿وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ﴾ [فاطر:

۷] «کسانی که ایمان می‌آورند و کارهای صالحه انجام دهند آمرزش

خداوند شامل حال‌شان خواهد شد و پاداش بزرگی دارند».

۲- ﴿وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ﴾ ﴿٩١﴾

[العنكبوت: ۹] «کسانی که ایمان آوردند و کارهای صالحه انجام دادند ما ایشان را در میان صالحان قرار می دهیم».

۳- ﴿وَمَنْ يَفْتَرِ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا﴾ [الشوری: ۲۳].

«هر کسی که کار نیک انجام دهد بر نیکی عمل او می افزایم».

۴- ﴿وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ

وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ ﴿٧﴾ [العنكبوت: ۷].

«کسانی که ایمان بیاورند و کارهای صالحه انجام می دهند بدی هایشان را می بخشیم و محو می کنیم و پاداش کارهای نیک شان را به بهترین وجه می دهیم».

۵- ﴿إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا﴾ ﴿٦٦﴾

[مریم: ۹۶].

«بی گمان کسانی که ایمان می آورند و کارهای صالحه انجام می دهند خداوند مهربان آنان را دوست می دارد (و محبت ایشان را به دل ها می افکند)».

﴿الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَىٰ لَهُمْ وَحَسُنَ مَا أَجْرُهُمْ﴾ [الرعد:

۲۹] «کسانی که ایمان می آورند و کارهای صالحه انجام می دهند خوشا به حال ایشان چه جایگاه زیبایی دارند».

۶- ﴿وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ ﴿١٣٠﴾ [آل عمران: ۱۳۰] «و از خدا

بترسید تا رستگار شوید».

۷- ﴿وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ
 الْعُلَى ﴿٧٥﴾ جَدَّتْ عَدْنٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ
 جَزَاءُ مَنْ تَزَكَّى ﴿٧٦﴾ [طه: ۷۵-۷۶] «و هر کس با ایمان و عمل صالح
 به پیشگاه پروردگارش رود چنین کسانی دارای مراتب بالا و منازل
 بالاینده (و آن منازل بالا) در زیر آن رودبارها جاری است و این پاداش
 کسی است که همراه با ایمان و عمل صالح خود را پاک (از کثافات
 کفر و معاصی) کند».

۸- ﴿وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ
 النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾
 ذَلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ عَلِيمًا ﴿٧٠﴾ [النساء: ۶۹-۷۰] «و
 کسی که از خدا و پیغمبر اطاعت کند او در قیامت هم‌نشین کسانی
 خواهد بود که خداوند بدیشان نعمت (هدایت) داده است از
 پیغمبران، راست‌روان، شهیدان و صالحان و آنان چه اندازه دوستان
 خوبی هستند، این موهبت و رحمتی از سوی خدای سبحان است و
 خداوند با خیر از اعمال بندگان است و کافی است که خداوند آگاه
 باشد»..

۹- ﴿وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ﴿١٥١﴾ [النساء: ۱۴۱].
 «(تا زمانی که مؤمنان دارای ایمان راستین و اعمال صالحه باشند) هرگز
 خداوند کافران را بر مؤمنان چیره نخواهد ساخت».

۱۰- ﴿وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِيلَاسَ كُلٌّ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٥﴾ [الأنعام:
 ۸۵].

«و زکریا و یحیی و عیسی و الیاس را (هدایت دادیم) و همه آنان از جمله صالحان بودند».

۱۱- ﴿وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٢٧﴾﴾ [العنکبوت: ۲۷].

«و براستی حضرت ابراهیم در آخرت از زمره صالحان است».

۱۲- ﴿وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ ﴿١٩٧﴾﴾ [البقرة: ۱۹۷].

«و توشه بگیرید که بهترین توشه تقوی است».

۱۳- ﴿وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا ﴿٥﴾﴾ [الطلاق:

۵] «و هر کس از خدا بترسد گناهان را از روی می‌زداید و پاداش بزرگ به او می‌دهد».

۱۴- ﴿وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا ﴿١٢٠﴾﴾ [آل عمران: ۱۲۰].

«اگر شکیبائی کنید و تقوی پیشه نمائید نیرنگ دشمنان به شما آسیبی نمی‌رساند».

۱۵- ﴿فَمَنْ أَتَقَىٰ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٥﴾﴾

[الأعراف: ۳۵].

«پس هر کس تقوی پیشه کند، و درستکار شود نه بیمی بر آنان است و نه اندوهگین شوند».

۱۶- ﴿وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾﴾ [التوبة: ۳۶].

«و بدانید که لطف و یاری خداوند با پرهیزگاران است».

۱۷- ﴿أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿٣٣﴾﴾ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ﴿٣٤﴾﴾

[الزمر: ۳۳-۳۴].

«اینانند متقیان که برای خواسته‌هایشان هیچ محدودیتی نیست و هر چه بخواهند نزد پروردگارشان دارند».

۱۸- ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَل لَّكُمْ فُرْقَانًا﴾ [الأنفال: ۲۹].

«ای مؤمنان اگر از خدا بترسید خداوند (دانش و بینش ویژه‌ای) به شما می‌دهد (که در پرتو آن) حق را از باطل می‌شناسید».

۱۹- ﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ﴾ [التوبة: ۷].

«بی‌گمان خداوند پرهیزکاران را دوست می‌دارد».

۲۰- ﴿أَعِدُّوا لَهُ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى﴾ [المائدة: ۸].

«عدالت را رعایت کنید زیرا عدالت نزدیک‌ترین امر به تقوی است».

۲۱- ﴿يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا﴾ [المؤمنون: ۵۱].

«ای پیغمبران از غذاهای حلال بخورید و کارهای صالحه انجام دهید».

۲۲- ﴿إِن أٰكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقٰكُمْ﴾ [الحجرات: ۱۳].

«به طور یقین گرامی‌ترین شما نزد خدا پرهیزکارترین شما است».

۲۳- ﴿وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحَاتِ﴾ [الشوری: ۲۶].

«و خداوند دعای کسانی را اجابت می‌کند که ایمان آورده‌اند و کارهای نیکو و صالحه انجام داده‌اند».

۲۴- ﴿يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمٰنِ وَفَدًا﴾ [مریم: ۸۵].

«روزی ما پرهیزکاران را (با تکریم مانند گروه‌هایی که به نزد شاهان روند و مهمان ایشان شوند) و در پیشگاه خداوند مهربان جمع و وارد بهشت می‌نمائیم».

۲۵- ﴿فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ ﴿۱۷﴾ [السجدة: ۱۷].

«هیچ کس نمی‌داند در برابر کارهایی که مؤمنان انجام می‌دهند چه چیزهای شادی آفرین و مسرت‌بخش برای ایشان پنهان شده است.»

۲۶- ﴿هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَرْدَادُوا إِيمَانًا مَّعَ إِيمَانِهِمْ﴾ [الفتح: ۴].

«خدا است که بر دل‌های مؤمنان آرامش و اطمینان خاطر داده تا ایمانی بر ایمان خود بیفزایند.»

۲۷- ﴿رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ﴾ [الشعراء: ۸۳].

«حضرت ابراهیم دست دعا به درگاه خدای سبحان برداشت و گفت: پروردگارا به من علم و معرفت مرحمت فرما (تا در پرتو آن حق را حق و باطل را باطل ببینم و قدرت بر داوری صحیح میان بندگانت را داشته باشم) و من را (در دنیا و آخرت) از زمره صالحان بگردان.»

۲۸- ﴿أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ ﴿۶۳﴾ الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿۶۳﴾ [یونس: ۶۲-۶۳].

«هوشیار باشید دوستان خدا ترس و غم بر آنان چیره نمی‌شود. آنان کسانی هستند که ایمان دارند و متقی هستند.»

الحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه وسلم

آشنایی با آیاتی از قرآن کریم

امام حسن البنا رحمته الله در کتاب مآثورات چنین می‌فرماید:

قرآن کریم دستور جامع قوانین اسلام و آن منبعی است که افاضه خیر می‌کند و حکمت را در دل مؤمنین جاری می‌سازد و بالاترین چیزی است که بندگان خدا به وسیله آن به خدای عزوجل تقرب می‌جویند.

در حدیث عبدالله بن مسعود رضی الله عنه آمده است که گفت: پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: این قرآن مآدبه خداست یعنی پیامبر صلی الله علیه و آله قرآن را به صنعت خدا تشبیه نموده، صنعتی که در آن خیر و منافع زیاد است شما تا آنجا که می‌توانید به استقبال صنعت خدا بروید، این قرآن ریسمان محکم خداست از این کتاب استفاده کنید، نور هدایت است و نورش آشکار، و شفا است برای قلب‌های بیدار و دل‌های نژند، و نگهدارنده کسی است که به آن تمسک جوید، و کسی که از آن پیروی کند اهل نجات است. این قرآن کسی را منحرف نمی‌سازد و هیچ‌کس را به رنج و تعب نمی‌اندازد، شخص را به کجی نمی‌کشانند و خواننده در عمل کننده قرآن راست و درست است، شگفتی‌های قرآن هرگز تمام نمی‌شود و شیرینی و درخشش آن هیچ‌وقت از بین نمی‌رود، آن را تلاوت کنید که خداوند تبارک و تعالی شما را به خواندن آن پاداش می‌دهد و این پاداش به قدری زیاد است که برای هر حرفش ده ثواب است و فرمود: آگاه باشید که به شما نگفتم: «الم» یک حرف است بلکه «الف» یک حرف و «لام» حرفی و «میم» حرفی محسوب می‌گردد.

مع الوصف آیاتی را در زمینه‌های گوناگون تحریر می‌کنم که انشاءالله در آن تفکر و اندیشه نمائیم که سعادت دنیا و آخرت در آن است.

و این مطلب نباید فراموش شود که لازم است هر خانواده‌ای تفسیر قرآن در خانه خود داشته باشند و افراد خانواده از انوار آن استفاده ببرند، و باسودان بی‌سوادان را راهنمایی کنند و پدر و مادرها فرزندان‌شان را به یادگیری قرآن تشویق نمایند.

۱- ﴿إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ﴾ [الإسراء: ۹].

«این قرآن راست‌ترین راه‌ها را نشان می‌دهد».

۲- ﴿يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ﴾ [المائدة: ۱۶].

«خداوند با کتاب قرآن کسانی را به راه‌های ایمن از بیم و هراس دنیا و آخرت هدایت می‌کند که جویای خشنودی او باشند».

۳- ﴿هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ

وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا مِن قَبْل لَفِي ضَلَالٍ

مُبِينٍ ﴿٢﴾ [الجمعة: ۲].

«خدا کسی است که از میان بی‌سوادان پیغمبری را برانگیخته است تا آیات خدا را برای ایشان بخواند و آنان را پاک بگرداند او بدیشان کتاب قرآن را می‌آموزد و آنان پیش از آن تاریخ واقعاً در گمراهی آشکاری بودند».

۴- ﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿٩﴾﴾ [الحجر: ۹].

«به راستی ما خودمان قرآن را (بر محمد ﷺ) نازل کرده‌ایم و خودمان هم آن را از هر نوع تحریفی حفظ خواهیم کرد».

۵- ﴿كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِّيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ ۖ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو

الْأَلْبَابِ ﴿٢٩﴾﴾ [ص: ۲۹].

«کتابی که به سوی تو نازل نمودیم با برکت است تا در آیات آن تدبر کنند

و صاحبان خرد بیند گیرند».

۶- ﴿وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿۳۰﴾
[الأعراف: ۱۰۴].

«وقتی که قرآن خوانده می‌شود به آن گوش دهید و ساکت باشید تا مورد رحمت قرار بگیرید».

۷- ﴿وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَاحِدَةً كَذَلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلاً ﴿۳۱﴾ [الفرقان: ۳۲].

«کافران می‌گویند: چرا قرآن یک‌جا بر محمد نازل نمی‌شود (و تدریجاً نازل می‌گردد) ولی ما همین‌گونه قرآن را تدریجاً بر شما نازل می‌کنیم تا دل تو را (با انس به آن و حفظ آن) پا برجا و استوار بداریم و قرآن را به تدریج (به وسیله جبرئیل) بر تو می‌خوانیم».

۸- ﴿وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَىٰ أَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ ﴿۸۳﴾ [المائدة: ۸۳].

«وقتی مؤمنین شنیدند آن‌چه را که از آیات قرآن بر حضرت رسول اکرم نازل گشته بود تو می‌دیدى آن‌ها را که اشک می‌ریختند به سبب اثری که شناسایی حق در وجود آن‌ها به جای گذاشته بود».

۹- ﴿أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا ﴿۲۴﴾ [محمد: ۲۴].
«آیا درباره قرآن نمی‌اندیشند یا این‌که بر دل‌هایی قفل‌هایی زده شده است».

۱۰- ﴿لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿۲۱﴾ [الحشر: ۲۱].

«اگر ما این قرآن را بر کوهی فرو می‌فرستادیم کوه را از ترس خدا کرنش‌کنان و شکافته می‌دیدید ما این مثال‌ها را برای مردمان بیان می‌داریم تا بیندیشند».

۱۱- ﴿وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ﴾ [القمر: ۱۷].

«ما قرآن را آسان ساخته‌ایم و قابل فهم است آیا پند پذیرنده و عبرت‌گیرنده‌ای هست».

۱۲- ﴿يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ﴾ [يونس: ۵۷].

«ای مردمان از سوی پروردگارتان برای شما اندرزی و درمانی که در سینه‌هاست آمده است که (قرآن نام دارد) هدایت و رحمت برای مؤمنان است».

۱۳- ﴿قُلْ لِّينِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْحِجْنُ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا﴾ [الإسراء: ۸۸].

«بگو: اگر همه مردمان و جملگی پریان گرد آیند بر این که هم‌چون این قرآن را بیاورند نمی‌توانند مانند آن را بیاورند و ارائه دهند هرچند هم برخی از ایشان مددکار برخی دیگر شوند».

۱۴- ﴿وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذًى فَاعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهُرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ﴾ [البقرة: ۲۲۲].

«و از تو درباره حیض می‌پرسند بگو: زیان و ضرر است پس در حالت قاعدگی از زنان کناره‌گیری کنید و با ایشان نزدیکی نکنید تا آن‌گاه که پاک می‌شوند هنگامی که پاک شوند از مکانی که خدا به شما فرمان داده است

(و راه طبیعی و زناشویی و وسیله‌ی حفظ نسل است) با آنان نزدیکی کنید
بی‌گمان خداوند توبه‌کاران و پاکان را دوست می‌دارد».

۱۵- ﴿مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا﴾ [المائدة: ۳۲].

«هر کس انسانی را بدون ارتکاب قتل یا فساد در زمین بکشد چنان است
که گویی همه انسان‌ها را کشته است».

۱۶- ﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ
عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾ [التوبة: ۱۲۸].

«بی‌گمان پیغمبری (محمدنام) از خود شما (انسان‌ها) به سویتان آمده
است هرگونه درد و رنج و بلا و مصیبتی که به شما برسد بر او سخت و گران
می‌آید به شما عشق می‌ورزد و اصرار به هدایت شما را دارد و نسبت به
مؤمنان دارای محبت و لطف فراوان و بسیار مهربان است».

۱۷- ﴿وَمَا مِنْ غَائِبَةٍ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ﴾ [النمل:
۷۵]. «هیچ نهفته‌ای در آسمان و زمین نیست مگر این که خدا از آن
آگاه است».

۱۸- ﴿فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى﴾ [النجم: ۳۲].
«از پاک بودن خود سخن مگوئید (و مغرور نشوید زیرا که) او پرهیزکاران
را از همه بهتر می‌شناسد».

۱۹- ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾ [القصص: ۵۰].
«مسلماً پروردگار مردمان ستم‌پیشه را رهنمود نمی‌نماید».

۲۰- ﴿وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا
تَعْلَمُونَ﴾ [البقرة: ۲۱۶].

«چه بسا چیزی را دوست نمی‌دارید و آن چیز برای شما نیک باشد و چه بسا چیزی را دوست داشته باشید و آن چیز برای شما بد باشد».

۲۱- ﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٥٧﴾﴾ [العنكبوت: ۵۷].

«هر کس مزه مرگ را می‌چشد پس به سوی ما باز گردانده می‌شوید».

۲۲- ﴿وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾﴾ [القصص: ۵۶].

«و خداوند سبحان بهتر می‌داند که چه افرادی راهیاب و اهل هدایتند».

۲۳- ﴿وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِّن قَبْلِكَ الْخَلْدَ أَفَّا يَأْتِن مَّتَّ فَهُمْ الْخَالِدُونَ ﴿٣٤﴾﴾

[الأنبياء: ۳۴].

«ما برای هیچ انسانی پیش از تو زندگی جاویدان قرار نداده‌ایم، مگر تو بمیری ایشان (کافران) جاویدان می‌مانند؟».

۲۴- ﴿وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ﴿٦٤﴾﴾ [مریم: ۶۴].

«و پروردگارت فراموش‌کار نبوده و نیست».

۲۵- ﴿وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ ﴿٧٨﴾﴾ [الحج: ۷۸].

«خداوند در دین، سختی را برای شما قرار نداده است».

۲۶- ﴿يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ ﴿١٨٥﴾﴾ [البقرة: ۱۸۵].

«خداوند راحتی شما را می‌خواهد نه سختی شما را».

۲۷- ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا

قَلِيلًا أُولَٰئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ ﴿١٧٤﴾﴾ [البقرة: ۱۷۴].

«کسانی که آن‌چه را خدا از کتاب آسمانی نازل کرده است پنهان می‌دارند و آن را به بهای کم می‌فروشند آنان جز آتش چیزی نمی‌خورند».

۲۸- ﴿وَلَا تَتَمَتَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ ﴿٣٢﴾﴾ [النساء: ۳۲].

«آرزوی چیزی نکنید که خداوند برخی از شما را با اعطای آن بر برخی دیگر برتری داده است».

۲۹- ﴿أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَىٰ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ﴾ [النساء: ۵۴].

«آیا آنان بر چیزی حسد می‌برند که خداوند از روی فضل و رحمت خود به آنان داده است».

۳۰- ﴿وَلَا تُصَلِّ عَلَىٰ أَحَدٍ مِّنْهُمْ مَّتَّ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَىٰ قَبْرِهِ﴾ [التوبة: ۸۴].

«هر گاه یکی از آنان مرد (منافقان) اصلاً بر او نماز مخوان و بر سر گورش برای دعا و طلب آمرزش و دفن او مایست».

۳۱- ﴿وَالطَّيْرُ صَفَّتْ كُلُّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ﴾ [النور: ۴۱].

«و جملگی پرندگان درحالی که در هوا بال گسترانده سرگرم تسبیح او هستند و به نماز و تسبیح خود آشنایند».

۳۲- ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ

عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ﴾ [الأنفال: ۲].

«مؤمنان کسانی هستند که هر وقت نام خدای سبحان برده می‌شود دل‌هایشان هراس می‌گردد و هنگامی که آیات او برا آنان خوانده شود بر ایمان‌شان می‌افزاید و به پروردگار خود توکل می‌کنند».

۳۳- ﴿وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا﴾ [الإسراء: ۳۴].

«عهد و پیمان را رعایت کنید زیرا عهد و پیمان مسؤولیت دارد».

۳۴- ﴿رَبَّنَا فَاعْفُ عَنَّا وَتَوَقَّنا مَعَ الْآبَرارِ﴾ [آل عمران: ۱۹۳].

[آل عمران: ۱۹۳].

«پروردگارا پس گناهان ما را ببخش و کارهای بد ما را ببوشان و ما را با

نیکان بمیران».

۳۵- ﴿وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا ﴿٣٦﴾﴾ [الإسراء: ۳۶].

«از آن چه که نمی‌دانی پیروی مکن چرا که گوش و چشم و دل‌ها مسئولند».

۳۶- ﴿فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿١٧﴾ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ ﴿١٨﴾﴾

[الزمر: ۱۷-۱۸]. «بشارت به بندگانی که سخنی را می‌شنوند و از خوب آن تبعیت می‌کنند».

۳۷- ﴿وَمَا بِكُمْ مِّن نِّعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ ﴿٥٣﴾﴾ [النحل: ۵۳].

«هر نعمتی که دارید از جانب خدای سبحان است».

۳۸- ﴿وَلَا يَحِيقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِ ﴿٤٣﴾﴾ [فاطر: ۴۳].

«حیله‌گری‌های زشت جز دامن‌گیر حیله‌گران نمی‌گردد».

۳۹- ﴿إِنَّ الْمُبَدِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيْطَانِ ط وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كُفُورًا ﴿٢٧﴾﴾ [الإسراء: ۲۷].

«بی‌گمان تذبذکرندگان دوستان اهریمنانند و اهریمن بسیار ناسپاس نعمت‌های پروردگارد».

۴۰- ﴿وَمَا مِن دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا ﴿٦﴾﴾ [هود: ۶].

«هیچ جنبنده‌ای نیست مگر این که روزی آن پیش خداست».

۴۱- ﴿وَلَا يَظِلُّمُ رَبُّكَ أَحَدًا ﴿٤٩﴾﴾ [الکهف: ۴۹].

«و پروردگار شما بر احدی ستم روا نمی‌دارد».

۴۲- ﴿وَمَا تَسْقُطُ مِن وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا ﴿٥٩﴾﴾ [الأنعام: ۵۹].

«و هیچ برگ از گیاه و درختی نمی‌افتد مگر این که خداوند سبحان از آن

با خبر است.»

۴۳- ﴿وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا﴾ [الإسراء: ۸۵] «از تو (ای محمد ﷺ) درباره روح می پرسند (که چیست؟) بگو: روح چیزی است که تنها پروردگارش از آن آگاه است، چرا که جز دانش اندکی به شما داده نشده است.»

۴۴- ﴿وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ﴾ [الإسراء: ۱۵].

«هیچ کس بار گناه کسی را به دوش نمی کشد.»

۴۵- ﴿وَلَا تُطْعَمُ كُلُّ حَلَّافٍ مَهِينٍ﴾ [القلم: ۱۰]. «از فرومایه‌ای که بسیار سوگند می خورد پیروی و اطاعت مکن.»

۴۶- ﴿وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا﴾ [العنكبوت: ۸].

«ما به انسان توصیه می کنیم که به پدر و مادرش کاملاً نیکی کند.»

۴۷- ﴿ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ﴾ [النحل: ۱۲۵].

«(ای پیغمبر!) مردمان را با سخنان استوار و به جا و اندرزهای نیکو و زیبا براه پروردگارت فراخوان.»

۴۸- ﴿وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ

ثَمَنَيْنِ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ﴾ [النور: ۴].

«کسانی که به زنان پاکدامن نسبت زنا می دهند سپس

چهار گواه نمی آورند به ایشان هشتاد تازیانه بزنید و هرگز گواهی

دادن آنان را نپذیرید و چنین کسانی فاسق از فرمان خدا هستند.»

توضیح این که تهمت زدن به هر کس اعم از مردان و زنان پاکدامن یا

عادی دارای همین حکم است.

۴۹- ﴿فَكَفَّرْتُهُمْ إِطْعَامَ عَشْرَةِ مَسْكِينٍ مِنْ أَوْسَطِ مَا تَطْعُمُونَ أَهْلِيكُمْ

أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ ۖ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ﴾

[المائدة: ۸۹]. «(سوگندی که انسان به آن عمل نکند) کفاره آن یا طعام دادن به ده نفر مسکین یا تهیه لباس ده نفر مستمند یا آزاد کردن برده‌ای و در صورت نتوانستن سه روز روزه گرفتن است».

۵۰- ﴿وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ

مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَّ﴾ [المجادلة: ۳].

«کسانی که زنان خود را ظهار می‌کنند به ترتیب باید قبل از آمیزش یا بنده‌ای را آزاد کنند یا دو ماه تمام بدون انتقطاع روزه بگیرند (یا طعام شصت نفر مسکین را فراهم نمایند)».

(توضیح: ظهار این است که مرد به همسرش بگوید: تو مثل مادری برای من به نیت تحریم نه تکریم).

۵۱- کسی که در ماه مبارک رمضان روزه باشد و با همسرش در روز

آمیزش نماید باید بنده‌ای را بخرد و آزاد کند یا دو ماه تمام بدون

انقطاع روزه بگیرد یا طعام شصت نفر مسکین را تهیه نماید.

(حدیث شریف)

۵۲- ﴿وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَىٰ﴾ [الأعلى: ۳].

«خداوندی که اندازه‌گیری می‌کند (و هر چیزی را آن‌گونه که لایق است

می‌آفریند) و آن را بکاری رهنمود می‌کند که باید بکند».

۵۳- ﴿وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلِهَا مُصْلِحُونَ﴾ [هود: ۱۱۷].

«سنت و عادت پروردگارت چنین نبوده است که شهرها و آبادی‌ها را

ستمگرانه ویران کند در حالی که ساکنان آنجاها نیکوکاران بوده باشند».

۵۴- ﴿قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ﴾ [الروم: ۴۲].

«بگو در زمین سفر کنید و دقت نمائید».

۵۵- ﴿إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا

بَصِيرًا ﴿٦﴾ [الإنسان: ۲].

«ما انسان را از نطفه‌ای آمیخته آفریدیم و چون او را می‌آزمائیم او را شنوا و بینا نمودیم».

۵۶- ﴿مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنَ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ﴾ [الفصص: ۷۷].

«همان‌گونه که خداوند در حق تو نیکی نموده است تو هم در حق دیگران نیکی کن».

۵۷- ﴿وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً

وَنِدَاءً ﴿١٧١﴾ [البقرة: ۱۷۱].

«مثال کسانی که کفر ورزیدند مانند کسانی است که چوپان گوسفندانی را صدا بزند ولی آن‌ها چیزی جز سر و صدا نشوند».

۵۸- ﴿وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ

الْحِبَالَ طُولًا ﴿٣٧﴾ [الإسراء: ۳۷].

«و در روی زمین متکبرانه و مغرورانه راه مرو چرا که تو نمی‌توانی زمین را بشکافی و به بلندای کوه‌ها برسی».

سعدی بزرگوار رحمته چه خوش فرموده است:

نبیند مدعی جز خویشتن را که دارد پرده پندار در پیش

گرت چشم خدا بینی ببخشند نبینی هیچ‌کس عاجزتر از خویش

۵۹- ﴿وَلِبَاسُ التَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ ﴿٢٦﴾ [الأعراف: ۲۶].

«لباس تقوی و ترس از خدا بهترین لباس است (که انسان خود را به آن می‌آراید و خویشتن را از عذاب آخرت می‌رهاند».

۶۰- ﴿فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ [المائدة: ۱۰۰].

«ای خردمندان (با اطاعت از اوامر و دوری از نواهی خدای سبحان، خویشتن را از خشم) خدا برحذر دارید تا این که رستگار شوید».

۶۱- ﴿قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ﴾ [النمل: ۶۹].

«ای پیامبر! بگو: در زمین بگردید و آثار گذشتگان و عجایب و غرائب جهان را ببینید و بنگرید که سرانجام کار گناهکاران به کجا کشیده شده است».

۶۲- ﴿فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَرْشِ مِنَ الرُّسُلِ﴾ [الأحقاف: ۳۵].

«در برابر اذیت و آزار کافران شکیبائی کن آن گونه که پیغمبران بزرگ در سختی‌ها شکیبائی کرده‌اند».

۶۳- ﴿إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهُدُ

﴿۵۱﴾ [غافر: ۵۱].

«ما قطعاً پیغمبران خود را و مؤمنان را در زندگی دنیا و در آن روزی که گواهان به پا می‌خیزند یاری می‌دهیم».

۶۴- ﴿مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ

﴿۱۱﴾ [التغابن: ۱۱].

«هیچ واقعه و حادثه‌ای جز به فرمان و اجازه خدا رخ نمی‌دهد و هر کس که به خدا ایمان داشته باشد خداوند دل او را (به ثبات و آرامش و خشنودی به قضا و قدر خدا می‌رساند و) رهنمود می‌گرداند و خداوند از هر چیزی کاملاً آگاه است».

۶۵- ﴿مَثَلُ الَّذِينَ حُمِلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥﴾﴾ [الجمعة: ۵].

«کسانی که تورات بدیشان واگذار گردید ولی به آن عمل نکردند و حق آن را عمل ننمودند به درازگوشی می‌مانند که کتاب‌هایی را برمی‌دارد (و از مطالب آن خبر ندارد)، مردمانی که آیات خدا را تکذیب می‌دارند بدترین مثل را دارند خداوند مردمان ستمکار را هدایت نمی‌کند».

۶۶- ﴿هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ﴾ [النجم: ۳۲].

«او نسبت به همه از شما آگاه‌تر است از آن هنگام که شما را از زمین آفرید».

۶۷- ﴿إِنَّ رَبَّكَ وَسِعَ الْمَغْفِرَةَ﴾ [النجم: ۳۲].

«به درستی که پروردگار تو دارای آمرزش گسترده و فراخ است».

۶۸- ﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٥٦﴾﴾ [الأحزاب: ۵۶]. «به درستی خداوند و فرشتگان بر پیغمبر سلام و درود می‌فرستند، ای کسانی که ایمان آورده‌اید شما هم بر پیغمبر درود و سلام بفرستید».

و در حدیث است هر کس بر پیغمبر اکرم صلوات بفرستد خدای سبحان او را مشمول ده رحمت خود می‌گرداند».

و حضرت رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: کسی که درود بفرستد بر من، هنگامی که داخل صبح می‌شود و هنگامی که به شب درآید (ده مرتبه) روز قیامت شفاعت من شامل حال او می‌شود.

۶۹- ﴿كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٣﴾﴾ [الصف: ۳].

«اگر سخنی را بگوئید و خودتان برابر آن عمل نکنید موجب خشم عظیم خداوند می گردید».

۷۰- ﴿وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ﴾ ﴿۱۸۲﴾
[الأعراف: ۱۸۲].

«کسانی که آیات قرآنی ما را تکذیب می کنند کم کم گرفتار و به عذاب خود دچارشان می سازم از راهی و به طریقی که نمی دانند».

۷۱- ﴿قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ﴾ ﴿۸۶﴾
[ص: ۸۲].

«بگو: من در برابر رسالت از شما پاداش نمی طلبم و اهل تکلف و رنج هم نیستم».

۷۲- ﴿تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ﴾ [البقرة: ۲۵۳].

«برخی از پیغمبران را بر بعضی دیگر برتری دادیم».

۷۳- ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ﴾ [الحجرات: ۲]. «ای کسانی که ایمان آورده اید صدای خود را از صدای پیامبر بلندتر نکنید».

علامه آلوسی رحمته الله می فرماید:

باید در کنار قبر مبارک آن حضرت صلی الله علیه و آله هم چنین موقع خواندن احادیث نبوی صدا را بلند نکرد.

۷۴- ﴿وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ﴾ ﴿۸﴾ [الرعد: ۸].

«هر چیزی به مقدار و میزان معین آفریده شده است».

۷۵- ﴿فَابْتَغُوا عِنْدَ اللَّهِ الرِّزْقَ﴾ [العنكبوت: ۱۷].

«روزی را از پیشگاه خدا بخواهید».

۷۶- ﴿أَمَّنْ هَذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ﴾ [الملك: ۲۱].

«یا این که چه کسانی که اگر خداوند بخواهد روزی خود را باز دارد بتواند به شما روزی رساند».

۷۷- ﴿وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ﴾

[البقرة: ۲۵۱]. «اگر خداوند بعضی از مردمان را بوسیله بعضی دیگر سرکوب نمی کرد زمین به فساد کشیده می شد».

۷۸- ﴿وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَوَاتِ لَا تُعْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ

يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَى﴾ [النجم: ۲۶].

«بسیاری از فرشتگان در آسمان ها شفاعت شان فایده ای نمی دهد مگر بعد از اجازه ی خدا، برای کسانی که بخواهد و راضی باشد».

۷۹- ﴿وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ﴾ [ق: ۱۶].

«ما از رگ گردن به او نزدیک تریم».

۸۰- ﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾ [الانبیاء: ۱۰۷].

«ای پیغمبر! ما تو را جز به عنوان رحمت جهانیان نفرستاده ایم».

۸۱- ﴿شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ﴾ [النساء: ۱۳۵].

«به خاطر رضای خدا شهادت دهید هر چند به زیان و ضرر خودتان باشد».

۸۲- ﴿رَبِّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ﴾ [الإسراء: ۲۵].

«پروردگارتان از خودتان آگاه تر بدان چیزهایی است که در نفس و درونتان می گذرد».

۸۳- ﴿فَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا

وَبُئِرَ مُعْتَظَلَةٌ وَقَصْرٍ مَّشِيدٍ﴾ [الحج: ۴۵].

«چه بسیار شهرها و آبادی‌هایی که به سبب ستمگری ساکنان‌شان فرو تپیده و بر هم ریخته است و چاهائی که بی‌استفاده رها گشته است و کاخ‌های برافراشته و استواری که بی‌صاحب و متروک مانده است.»

۸۴- ﴿وَأَمَّا عَادٌ فَأَهْلِكُوهَا أَهْلِكُوهَا بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ ۖ سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَتَمَنِيَةً أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَى كَأَنَّهُمْ أُعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ ﴿٧﴾﴾ [الحاقة: ۶-۷].

«و قوم عاد به وسیله تندباد سرد و پر سر و صدا و ویرانگری نابود شدند خداوند چنین باد ویرانگری را هفت شب و هشت روز پیایی بر آنان گمارد اگر در آن جا می‌بودی در آن مدت مردمان را می‌دیدى که روی زمین افتاده‌اند گویی تنه‌های پوک و تو خالی درختان خرما هستند.»

۸۵- ﴿يَهْبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنثًا وَيَهْبُ لِمَنْ يَشَاءُ الذُّكُورَ ﴿٤٩﴾﴾ [الشوری: ۴۹].
«خدا به هر کس بخواهد دخترانی می‌بخشد و به هر کس که بخواهد پسرانی می‌دهد.»

۸۶- ﴿وَإِنْ مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ﴿٢٤﴾﴾ [فاطر: ۲۴].
«هیچ امتی نبوده است مگر این که در میان آن‌ها آگاه‌دهنده و پیامبری بوده است.»

۸۷- ﴿مِنْهُمْ مَنْ قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ ﴿٣١﴾﴾ [غافر: ۳۱].
«داستان بعضی از پیغمبران را برای تو بحث کرده‌ایم و برخی دیگر را برای تو بحث نکرده‌ایم.»

۸۸- ﴿وَلَا تَقْرُبُوا الزَّيْنَىٰ إِنَّهُوَ كَانَ فَلْحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا ﴿٣٢﴾﴾ [الإسراء: ۳۲].

«(ای آدمی زاد) مبدا به طرف زنا بروید که کاری بس زشت و راهی بسیار نادرست است».

۸۹- ﴿إِلَىٰ رَبِّكَ مُنْتَهَاهَا ۗ﴾ [النزعات: ۴۴].

«(آگاهی از زمان قیامت) به پروردگارت واگذار می‌گردد (و اطلاع از وقوع آن کار پروردگار تو است نه تو».

۹۰- ﴿إِذَا قُضِيَٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ ۗ﴾ [مریم: ۳۵].

«هر گاه خداوند اراده کاری را بکند تنها کافی است که بدان بگوید: بشو و می‌شود».

۹۱- ﴿ذَرَهُمْ يَأْكُلُوا وَيَتَمَتَّعُوا وَيُلْهِمُ الْأَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ۗ﴾

[الحجر: ۳].

«بگذار بخورند و بهره‌ور شوند و آرزو آنان را غافل سازد و بالاخره خواهند دانست که چه کار بدی کرده‌اند».

۹۲- ﴿وَتِلْكَ حُجَّتُنَا آتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَىٰ قَوْمِهِ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مِّنْ

نَشَاءُ ۗ﴾ [الأنعام: ۸۳].

«و این حجت ماست. آن را به ابراهیم بر [ضد] قومش دادیم. هر کس را بخواهیم در مراتب [و منزلت] فرا می‌بریم».

۹۳- ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَىٰ الَّذِينَ

مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۗ﴾ [البقرة: ۱۸۳].

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید روزه بر شما واجب گردیده است همان‌طور که بر امت‌های گذشته واجب گردیده بود تا به مقام تقوی برسید».

۹۴- ﴿أَجَلٌ لَكُمْ لَيْلَةَ الصَّيَامِ الرَّفْتُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ﴾ [البقرة: ۱۸۷].

«آمیزش و نزدیکی با زنان تان در شب روزه‌داری حلال گردیده است آنان لباس شمایند و شما لباس آنانید».

۹۵- «صُومُوا تَصِحُّوا» «روزه بگیرید تا تندرست شوید».^۱
(حدیث شریف).

۹۶- ﴿وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ﴾ [الروم: ۲۷].
«او است که آفرینش را آغاز کرده و سپس آن را باز می‌گرداند و این برای او آسان‌تر است».

۹۷- ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِن عَلَقَةٍ ثُمَّ مِن مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ﴾ [الحج: ۵].
«ای مردم، اگر از رستاخیز در شک‌اید، [بدانید که] ما شما را از خاکی، آن گاه از نطفه‌ای آن گاه از خونی بسته سپس از پاره گوشتی نقش یافته و نقش نیافتده آفریدیم».

۹۸- ﴿مَا خَلَقْنَاكُمْ وَلَا بَعَثْنَاكُمْ إِلَّا كَفْئِيسٍ وَاحِدَةٍ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ﴾ [لقمان: ۲۸].

«آفریدن و برانگیختن همه شما نیست مگر مانند آفریدن یک تن یقیناً خداوند شنوا و بینا است».

۹۹- ﴿أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَلَّن نَّجْمَعَ عِظَامَهُ﴾ ﴿٣﴾ ﴿بَلَىٰ قَدَرِينٌ عَلَىٰ أَنْ نُسَوِّيَ بَنَانَهُ﴾ ﴿٤﴾ [القیامة: ۳-۴].

۱- شیخ آلبانی در سلسله ضعیفه و موضوعه این حدیث را ضعیف خوانده است. (مصحح)

«آیا انسان می‌پندارد که استخوان‌های پوسیده او را گرد نخواهیم آورد، آری آن‌ها را گرد می‌آوریم ما می‌توانیم سر انگستان او را کاملاً همانند خودش بیافرینیم و به حال اول باز گردانیم».

۱۰۰ - ﴿وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿۱۱۰﴾ [النساء: ۱۱۰].

«هر کس کار بدی انجام دهد و یا بر خود ستم روا دارد سپس از خداوند سبحان آمرزش طلب کند خدا را آمرزنده مهربان خواهد یافت».

۱۰۱ - ﴿كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَىٰ نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ أَنَّهُ مَنِ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءًا بِمَهْلَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿۵۴﴾ [الأنعام: ۵۴].

«خداوند بر خویشان رحمت واجب نموده است که هر کس از شما از روی نادانی دچار لغزش شد و بعد از آن توبه نمود و خود را اصلاح نمود خداوند عذر و تقصیر او را می‌پذیرد چرا که او بس با گذشت و مهربان است».

۱۰۲ - ﴿وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ﴾ [الفرقان: ۷۲].

«مؤمنان و دوستان خداوند کسانی هستند که شهادت دروغ نمی‌دهند».

۱۰۳ - ﴿وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿۸۵﴾ [الإسراء: ۸۵].

«داده نشده به شما جز مقدار کمی از علم و دانش».

۱۰۴ - ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ مَضْغَةً ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿۱۳۰﴾ [آل عمران: ۱۳۰].

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید ربا را دو یا چند برابر نخورید و از عذاب خدا بترسید شاید رستگار شوید».

۱۰۵ - ﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۖ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿۱۱﴾ [الشوری: ۱۱].

«هیچ چیز همانند خداوند نیست و او شنوا و بیناست.».

۱۰۶- ﴿لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَرَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ﴾ ﴿۱۳﴾
[الأنعام: ۱۰۳].

«چشم‌ها او را درک نمی‌کنند ولی او همه چشم‌ها را درک می‌کند و او باخبر از ریزه‌کاری‌ها و آگاه از همه چیز است.».

۱۰۷- ﴿وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ﴾ [البقرة: ۲۵۵].
«مردمان چیزی را علم و دانش خدای سبحان را فراچنگ نمی‌آورند جز آن مقداری که بخواهد.».

۱۰۸- ﴿قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّنْ فَوْقِكُمْ أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْضِكُمْ أَوْ يَلْبَسَكُمْ شِيْعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ أَنْظُرْ كَيْفَ نَصْرَفُ الْأَيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ﴾ ﴿۱۶﴾ [الأنعام: ۶۵].

«بگو: خدا می‌تواند عذاب بزرگی را از بالای سرتان و یا از زیر پاهایتان بر شما بگمارد، و یا این‌که کار را بر شما بهم آمیزد و دسته‌دسته و پراکنده شوید و برخی از شما را به جان برخی دیگر اندازد و گرفتار همدیگر سازد، بنگر که چگونه آیات را بیان و روشن می‌گردانیم تا این‌که بیندیشند و حقیقت را بفهمند و به خود باز گردند.».

۱۰۹- ﴿وَإِنِّي لَعَقَّارٌ لِّمَنْ تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ أَهْتَدَىٰ﴾ ﴿۸۲﴾ [طه: ۸۲].
«من با غفران عظیم و بی‌شماری که دارم می‌آمزم کسی را که از گناه

برگشته و دارای ایمان و عمل صالح بوده و سپس هدایت گردد.».

الحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه وسلم.

نشانه‌هایی از قدرت خدای سبحان

۱- ﴿وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ﴾ [الروم: ۲۵].

«و از جمله نشانه‌های قدرت خدا این است که آسمان و زمین به حکم او بدین ساختار پا برجاست».

۲- ﴿وَكَأَيِّنْ مِنْ آيَةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَمُرُونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ﴾ [یوسف: ۱۰۵].

«چه بسیار نشانه‌هایی که در زمین و آسمان‌ها هست و انسان بی‌توجه از کنار آن می‌گذرد».

۳- ﴿وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ﴾ [الذاریات: ۲۱].

«در درون خودتان بس نشانه‌ها نهفته است اگر ببینید».

۴- ﴿وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ﴾ [الذاریات: ۴۹].

«ما از هر چیزی جفتی را آفریده‌ایم تا این‌که شما عظمت پروردگار را درک کنید».

۵- ﴿وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ

لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ﴾ [الحج: ۶۵].

«خدای سبحان نمی‌گذارد (سنگ‌های سرگردان) آسمان بر زمین فرو افتد مگر به اندازه که او اجازه دهد، به درستی خدای سبحان بسی مهربان و دارای رحمت فراوان در حق بندگانش است».

۶- ﴿وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ

لَكُمْ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ [النحل: ۷۸].

«خداوند شما را از شکم‌های مادرانتان بیرون آورد در حالی که چیزی از جهان دور و بر خود را نمی‌دانستید و او به شما گوش و چشم و دل داد تا بوسیله آن‌ها بشنوید و ببینید و بفهمید و نعمت‌هایش را سپاسگزاری کنید.»

۷- ﴿وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافَ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَانِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ ﴿۲۲﴾ [الروم: ۲۲].

«از نشانه‌ها و آیات خدا آفرینش آسمان‌ها و زمین و اختلاف زبان‌ها و رنگ‌های شما آدمیان است و در این نکته نشانه‌هایی برای جهانیان نهفته است.»

۸- ﴿خَلَقَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ﴿۱۰﴾ [لقمان: ۱۰].

«خدای سبحان آسمان‌ها را بر افراشت بدون ستونی که مشاهده کنید.»

۹- ﴿يَسْبَحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ ﴿۲۰﴾ [الأنبياء: ۲۰].

«شب و روز دائماً مشغول تسبیح و تقدیس خدا هستند (و در گردش و چرخش) خسته و سست نمی‌شوند.»

۱۰- ﴿إِنَّ اللَّهَ يُمْسِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا ﴿۴۱﴾ [فاطر: ۴۱].

«خداوند آسمان‌ها و زمین را نگهداری می‌کند و نمی‌گذارد از مدار خود خارج شوند.»

۱۱- ﴿وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿۳۸﴾ [یس: ۳۸].

«خورشید به سوی قرارگاه خود در حرکت است این محاسبه و اندازه‌گیری خدای بس چیره و آگاه است.»

۱۲- ﴿لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ

فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿۴۰﴾ [یس: ۴۰].

«نه خورشید را سزد که در مدار خود سریع‌تر شود و به مدار ماه برسد و نه شب قدرت دارد که بر روز پیشی گیرد و هر یک در مسیر مدار خود بدون کمترین تغییری شناورند و به حرکت خود ادامه می‌دهند».

بدون تردید اگر ما آدمیان در قرآن کریم تفکر نمائیم سعادت دنیا و آخرت را بدست می‌آوریم، خدای سبحان خود می‌داند که چندین هزار سال است که خورشید و ماه در مدار خود در حرکتند و کوچک‌ترین نقصی بدان‌ها راه پیدا نمی‌کند و از مدار خودشان خارج نمی‌شوند، از امام شافعی رحمته پرسیدند دلیل بر وجود خدا چیست؟ در جواب فرمودند: برگ‌های توت را ببینید که طعم و رنگ و بو و طبیعت آن‌ها یکی است با این حال کرم ابریشم آن را می‌خورد ابریشم بوجود می‌آید و زنبور عسل آن را می‌خورد عسل تولید می‌گردد و آهو آن را می‌خورد مشک در ناف او تهیه می‌شود و گوسفند آن را می‌خورد شیر تولید می‌شود بدیهی است تولید نعمات مختلف از یک شیء واحد، کار ذاتی است یکتا و دانا و توانا و بی‌نظیر و همین ذات موصوف به این صفات خدای متعال است. و بر شمردن آیات و نشانه‌های خدای سبحان در زمین و آسمان‌ها بی‌نهایت است. خدایا به تو پناه می‌بریم از غفلت و بی‌خبری.

الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم

با اخلاق و صفات نیکو خود را بیارائیم

۱- ﴿قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى ۝ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ۝﴾ [الأعلى: ۱۴-۱۵].

«قطعاً رستگار می‌گردد کسی که خویشتن را (از کثافت کفر و معاصی) پاکیزه دارد و نام پروردگار خود را ببرد و نماز بگذارد و فروتنی کند».

۲- ﴿وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ [التغابن: ۱۶].

«آن کسانی که از بخل و حرص نفس خویش محفوظ شوند رستگارند».

۳- ﴿وَالْكٰظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ﴾ [آل عمران: ۱۳۴].

«مؤمنان راستین کسانی هستند که خشم خود را می‌پوشانند و از مردم گذشت می‌نمایند».

۴- ﴿وَإِذَا حُيِّتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا﴾ [النساء: ۸۶].

«هر گاه شما را سلام و درودی دادند به نحوی بهتر و زیباتر از آن، یا مانند همان را پاسخ گوئید».

۵- ﴿قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا ۙ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا﴾ [الشمس: ۹-۱۰].

خدای سبحان در سوره مبارکه شمس پس از سوگندهای یازده‌گانه می‌فرماید: «کسی رستگار و کامیاب می‌گردد که نفس خویش را پاکیزه دارد و کسی ناامید و ناکام می‌گردد که نفس خویشتن را آلوده کند (و به معاصی بی‌الاید)».

۶- ﴿وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ﴾ [القصص: ۵۵].

«مؤمنین وقتی که یاهو‌گویی و بدی را بشنوند از آن روی بر می‌گردانند (و دشنام را با دشنام پاسخ نمی‌گویند)».

۷- ﴿وَأَنْ تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ﴾ [البقرة: ۲۳۷].

«اگر گذشت کنید و صرف‌نظر نمایید گذشت بهتر و نزدیک‌تر به تقوی

است».

۸- ﴿وَلَمَنِ أَنْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِّنْ سَبِيلٍ ﴿٤١﴾﴾
 [الشورى: ۴۱].

«بر کسانی که پس از ستمی که بر آنان رفته است (به طریق مشروع) انتقال می‌گیرند عتاب و عقابی نیست».

۹- ﴿وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا﴾ [البقرة: ۸۳].

«با گفتار پسندیده و نیکو با مردمان صحبت کنید».

۱۰- ﴿لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوِّءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَن ظَلِمَ﴾ [النساء: ۱۴۸].

«خداوند دوست ندارد زبان به بدگویی گشایند مگر آن کسی که مورد ستم قرار گرفته باشد».

۱۱- ﴿وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ

الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا﴾ [الفرقان: ۶۳].

«از صفات بندگان خدای رحمان آن است هنگامی که نادانان آنان را مخاطب دشنام‌ها و بدگویی‌های خود قرار دهند از آنان روی می‌گردانند و ایشان را ترک می‌کنند».

۱۲- ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ عَسَىٰ أَن يَكُونُوا

خَيْرًا مِّنْهُمْ﴾ [الحجرات: ۱۱].

«ای کسانی که ایمان دارید نباید گروهی از مردان شما گروه دیگری را استهزاء و مسخره کند، شاید آنان که مسخره می‌شوند از مسخره‌کنندگان بهتر باشند».

۱۳- ﴿وَلَا يَغْتَبِ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُّبُ أَحَدَكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ

مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ﴾ [الحجرات: ۱۲].

«و کسی از شما دیگری را غیبت ننماید آیا کسی از شما دوست دارد که گوشت برادر مرده خود را بخورد، بدون شک همه از مرده خواری بدتان می آید از خدا بترسید و به راستی خدا بسیار توبه پذیر و مهربان است.»

۱۴- ﴿وَلَا تَسْتَوِی الْحَسَنَةُ وَلَا السَّیِّئَةُ ادْفَعِ بِالَّتِی هِیَ اَحْسَنُ فَاِذَا الَّذِی

بَیْنَكَ وَبَیْنَهُ عَدَاوَةٌ کَاَثَرَهُ وَاِیُّ حَمِیْمٌ ﴿۳۴﴾ وَمَا یُلْقَیْهَا اِلَّا الَّذِیْنَ صَبَرُوْا

وَمَا یُلْقَیْهَا اِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِیْمٍ ﴿۳۵﴾ [فصلت: ۳۴-۳۵].

«نیکی و بدی یکسان نیست (هرگز بدی را با بدی و زشتی را با زشتی پاسخ مگوی بلکه بدی و زشتی دیگران را) با زیباترین طریقه و شیوه پاسخ بده (و نتیجه این کار آن خواهد شد که) کسی که میان تو و میان او دشمنی بوده است بناگاه دوست صمیمی گردد، و به این خلق و خوی عظیم نمی رسند مگر کسانی که دارای صبر و استقامت باشند و بدان نمی رسند مگر کسانی که بهره بزرگی از ایمان و تقوی و اخلاق ستوده را داشته باشند.»

۱۵- امام شافعی رحمته الله علیه می فرماید: عاقل کسی است که عقلش او را از هر

رفتار و گفتار و کردار زشتی باز دارد. همچنین می فرماید: طلب علم و دانش از نماز سنت برتر است و نیز در کمال تواضع و فروتنی می فرماید: هرگاه برایتان روشن شد که حدیثی صحیح است به آن عمل نمایید و قول مرا ترک کنید.

الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم

از هوی و هوس پیروی نکنیم

مسلمان واقعی باید به خاطر رضای خدای سبحان از آرزوهای نفسانی و نامشروع پیروی نکند زیرا در قرآن کریم به کرات آن را توصیه فرموده است. بنابراین آیاتی را در این زمینه یادآوری شده است که اطاعت و پیروی نمودن از آن‌ها سعادت دنیا و آخرت را مهیا می‌سازد.

۱- ﴿أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَصْلَهُ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِ غِشْلَوَةً فَمَن يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٣﴾﴾ [الجنائیه: ۲۳].

«هیچ دیده‌اید کسی را که هوی و هوس خود را به خدایی گرفته است و با وجود آگاهی از حق و باطل آرزوپرستی کرده است و خدا او را گمراه ساخته است و بر گوش و دل او مهر گذاشته است و بر چشمش پرده انداخته است پس چه کسی جز خدا می‌تواند او را راهنمایی کند آیا پند نمی‌گیرید و بیدار نمی‌شوید».

۲- ﴿فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ الْكَلْبِ إِنْ تَحْمِلَ عَلَيْهِ يَلْهَثُ أَوْ تَتْرُكُهُ يَلْهَثُ﴾ [الأعراف: ۱۷۶].

«(کسی که از هوی و هوس خویش پیروی کرد) مثل او به مانند مثل سگ است که اگر بر او بتازی زبان از دهان بیرون می‌آورد و اگر هم آن را به حال خود بگذاری زبان از دهان بیرون می‌آورد».

۳- ﴿وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِنَ اللَّهِ﴾ [التقصص: ۵۰].

«چه کسانی گمراه‌تر و سرگشته‌تر از آن کسی است که از هوی و هوس خود پیروی کند بدون اینکه رهنمودی از جانب خدا داشته باشد».

۴- ﴿بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ﴾ [الروم: ۲۹].

«بلکه ستمکاران از هوی و هوس خود بدون علم و آگاهی پیروی می‌کنند».

امام محمد غزالی مصری رحمته می‌فرماید: بشریت برابر فطرت پاک خود در فضای تابان توحید الهی در پرواز است چون دام‌های شیطانی به وی در آویخت و زنگار شهوت‌ها و آرزوها بر وی نشست و سنگینی کرد و نسبت به آسمان بی‌میل گردید و چشم به زمین دوخت به تدریج هبوط می‌کند و پایین می‌آید و سقوط می‌کند و با فضل الهی فاصله می‌گیرد تا اینکه به پستی می‌رسد.

در اینجا برای عبرت خردمندان و زینت‌بخش رساله حقیر چندسطری از پاکدامنی و بزرگواری حضرت یوسف علیه السلام را تحریر می‌کنم.

لطف الهی به حضرت یوسف صدیق علیه السلام که جمال زیبا را به او عطا کرده بود موجب ناراحتی و زحمات زیادی برای او گردید و نمونه‌ای از تقوی و پرهیزکاری او که در سوره‌ی مبارکه یوسف علیه السلام می‌خوانیم این بود، وقتی که همسر عزیز مصر او را به طرف خود می‌خواند و می‌خواهد با او نزدیکی کند، حضرت یوسف علیه السلام فرار می‌کند و از هوی و هوس تبعیت نمی‌کند و او را به زندان تهدید می‌کنند. قرآن کریم در آیه‌ی ۳۳ سوره یوسف از زبان حضرت یوسف علیه السلام می‌فرماید: ﴿قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُن مِّنَ الْجَاهِلِينَ ﴿۳۳﴾» «پروردگارا زندان برای من خوشایندتر از آن چیزی است که مرا بدان فرا می‌خوانند و اگر شرّ نیرنگ زنان را از من باز نداری به آنان می‌گرایم (و دامن عصمت به معصیت می‌آلایم و خویشان را بدبخت می‌نمایم) و آن وقت از زمره نادانان می‌گردم».

به درستی انسان هر کاری را که انجام می‌دهد اگر با قرآن کریم و سنت

شریف هم‌آهنگ نباشد در واقع هوی و آرزوپرستی نموده است. پروردگارا به لطف بیکران خود ما را توفیق عنایت فرما که از صراط مستقیم که اطاعت از دستورات تو است به کجی و گمراهی متمایل نشویم. آمین

۵- ﴿وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ ۗ ﴿٤٠﴾ فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَىٰ ﴿٤١﴾﴾ [النازعات: ۴۰-۴۱].

«و اما آن کس که از مقام و منزلت پروردگار خود ترسیده باشد و نفس خود را از هوای و هوس باز داشته باشد قطعاً بهشت جایگاه او است.»

و امام حسین علیه السلام می‌فرماید: از هواهای نفسانی بپرهیزید که حاصل آن گمراهی و سرانجام آن آتش جهنم است.

امام شافعی رحمته الله دو پسر به نام‌های محمد و ابوعثمان و دو دختر به نام‌های زینب و فاطمه داشته است. امام شافعی رحمته الله به پسرش ابوعثمان می‌فرماید: ای پسرم به خدا قسم اگر می‌دانستم که آشامیدن آب خنک و گوارا اندکی به مرّوت و شخصیت من لطمه وارد می‌کرد هرگز به جز آب گرم نمی‌آشامیدم.

و یکی از شاگردان امام شافعی رحمته الله به نام ربیع فرموده است که: امام شافعی رحمته الله هیچ‌گاه نماز شب را ترک ننموده است و دائماً هر شب ساعت‌هایی را به نماز تهجد می‌پرداخت.

الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم

دنیا فریبنده و زودگذر است

کسی که عمری را سپری نموده باشد به خوبی می‌داند که دنیا پر از رنج و گرفتاری است و خانه‌ای است زودگذر و فریبنده و قرآن کریم و سنت شریف برای ما روشن نموده‌اند و راه و چاه را به ما نشان داده‌اند، بنابراین باید تابع هوی و هوس و نفس اماره و شیطان فریب‌کار نشویم، لذا آیات و احادیثی را بیان می‌کنم. که به درستی داروی قلبها و درون‌های بیمار است.

۱- ﴿الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا﴾ [الأعراف: ۵۱].
 «کافران همان مردمی هستند که دین و آئین خود را به سرگرمی و بازی گرفتند و زندگی دنیا آنان را فریفته ساخت (و تصور می‌کنند که دنیا پایدار است)».

۲- ﴿لَا يَغْرَنَكَ تَقَلُّبُ الدِّينِ كَفَرُوا فِي الْبَلَدِ ﴿۳۶﴾ مَتَّعَ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَهُمْ جَهَنَّمَ ۖ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿۳۷﴾﴾ [آل عمران: ۱۹۶-۱۹۷].
 «رفت و آمد (پیروزمندانه و اشتغال به کسب و کار و تجارت و بسر بردن در ناز و نعمت) کافران تو را نفریبید، این مطاع ناچیزی است سپس به دنبال این نعمت ناچیز ظاهری جایگاه‌شان دوزخ است و چه بد جایگاهی است».

۳- ﴿يَقَوْمٍ إِنَّمَا هَٰذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَّعٌ وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ﴿۳۹﴾﴾ [غافر: ۳۹].

«ای قوم من این حیات دنیوی توشه ناچیزی است (که سواری برای مسافرت با خود بر می‌دارد) و به درستی آخرت سرای ماندگاری و استقرار است».

۴- ﴿إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَدِرُونَ عَلَيْهَا أَتَاهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَن لَّمْ تَغْنَبِ بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾ [يونس: ۲۴].

«حال دنیا همانند آبی است که از آسمان می‌بارانیم و بر اثر آن گیاهان زمین که انسان‌ها و حیوان‌ها از آن‌ها می‌خورند و به هم می‌آمیزند تا بدان‌جا که زمین کاملاً آرایش و زیبایی می‌گیرد و آراسته و پیراسته می‌گردد و اهل زمین یقین پیدا می‌کنند که بر زمین تسلط دارند، لذا فرمان و دستور ما در شب یا روز در می‌رسد (و با بلاهای گوناگون) گیاهانش را از ریشه کنده و نابودش می‌کنیم، گویا دیروز در این‌جا نبوده است (و انسان‌هایی در آن سرزمین نزیسته‌اند)، ما آیه‌های خویش را برای قومی تشریح می‌کنیم که می‌اندیشند و می‌فهمند».

۵- ﴿وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْأَخِرَةِ إِلَّا مَتَاعٌ ﴿٢٦﴾ [الرعد: ۲۶].

«و زندگی دنیا در برابر آخرت کالائی بیش نیست».

۶- ﴿إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغُرُورُ ﴿٣٣﴾ [لقمان: ۳۳].

«وعدده خدا بر فرا رسیدن قیامت حق است پس زندگانی دنیا شما را گول نزند و مال و مقام و نفس اماره و اهریمن فریب‌کار شما را نفریبد».

۷- ﴿وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾ [العنكبوت: ۴۶].

«حیات و زندگی حقیقی در آخرت است اگر بدانند».

۸- ﴿وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ﴾ ﴿۱۳۱﴾ [طه: ۱۳۱].

«چشم خود را مدوز به نعمت‌های مادی که به گروهی از کافران داده‌ایم تا آنان را به آن بیازمائیم، داده اخروی پروردگارت بهتر و پایدار است.»

۹- ﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوَىٰ لَهُمْ﴾ ﴿۱۴﴾ [محمد: ۱۲].

«کافران چند روزی از نعمت‌های زودگذر جهان بهره و لذت می‌برند و هم‌چون چهاربایان بی‌خبر و غافل از سرانجام کار می‌چرند و می‌خورند (و پس از پایان زندگی و گام نهادن به آخرت) آتش دوزخ جایگاه ایشان است.»

۱۰- ﴿وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَلَهْوٌ﴾ [الأنعام: ۳۲].

«دنیا جز لهو و لعب چیزی نیست.»

۱۱- ﴿وَأَضْرَبَ لَهُمْ مَثَلِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَا أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيحُ﴾ [الكهف: ۴۵].

«زندگی آن‌ها را به آبی تشبیه کن که از آسمان فرو می‌فرستیم و به وسیله آن گیاهان سبز می‌شوند و در هم فرو می‌روند، (اما بعد از مدتی) می‌خشکند و باد آن‌ها را به هر طرف پراکنده می‌کند.»

۱۲- ﴿وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْعُرُورِ﴾ ﴿۱۸۵﴾ [آل عمران: ۱۸۵].

«نیست زندگی دنیا جز کالای فریبنده.»

و حضرت رسول خدا ﷺ فرموده است: بیشتر خطاهای مردم از دوستی و محبت به زندگی دنیا است. لازم به یادآوری است اندرزهای قرآن کریم به این معنی نیست که ما ترک دنیا کنیم و از نعمت‌هایی که خدای سبحان برای ما قرار داده است استفاده مشروع نکنیم. حضرت رسول خدا ﷺ

فرموده است: ترک دنیا و گوشه‌گیری در اسلام نیست.

همچنین خدای متعال در سوره قصص آیه ۷۷ می‌فرماید: ﴿وَلَا تَنَسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا﴾ «سهمی که در دنیا داری فراموش مکن»، و در سوره جمعه آیه ۱۰ می‌فرماید: ﴿فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ﴾ «آن گاه که نماز ادا کرده شد به دنبال کارتان در زمین پراکنده شوید» و از فضل و کرم خدا است که از راه حلال کسب شده باشد و مالی که با ظلم و راه‌های نامشروع بدست آید نه تنها فضل و کرم خدا نیست بلکه موجب غضب خدا نیز می‌گردد.

الحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه وسلم

زکات و بخشش مال

کسانی که قرآن کریم را مطالعه می‌کنند، می‌دانند که خدای سبحان شاید بالغ بر صد مرتبه از زکات و بخشش نام برده است، مع الوصف آیاتی را در این قسمت تحریر می‌نمایم که ان شاء الله هر کسی به اندازه توانائی خود به نیازمندان جامعه و خانواده‌های کم‌درآمد کمک نماید هم‌چنین کسانی که مشمول پرداخت زکات هستند باید زکات سالیانه خود را مطابق شریعت اسلام پرداخت نمایند.

۱- ﴿وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِّنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ﴾ [سبأ: ۳۹].

«هر چیزی را انفاق کنید خدا جای آن را پر می‌کند و او بهترین روزی دهنده است.»

۲- ﴿وَأَنْفِقُوا مِنْ مَا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُن مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿۱۰﴾ [المنافقون: ۱۰].

«از چیزهای که به شما داده‌ایم بذل و بخشش و صدقه و احسان کنید پیش از آنکه مرگ یکی از شما در رسد و بگوید: پرودگارا چه می‌شود اگر مدت کمی مرگ مرا به تأخیر اندازی و زنده‌ام بگذاری تا احسان و صدقه بدهم و در نتیجه از زمره صالحان و خوبان باشم.»

۳- ﴿مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَتَتْ سَبْعَ سَبَائِلَ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِّائَةٌ حَبَّةٌ وَاللَّهُ يُضْعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ ﴿۲۶۱﴾ [البقرة: ۲۶۱].

«کسانی که مال خود را در راه خدا می‌بخشند مانند دانه است که هفت خوشه را رویانیده در هر خوشه صد دانه باشد و خداوند به هر کس که بخواهد پاداش را چند برابر می‌کند.»

۴- ﴿وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ ﴿۵۵﴾ [مریم: ۵۵].

«حضرت اسماعیل) همواره خانواده خود را به اقامه نماز و دادن زکات دستور می‌داد.»

۵- ﴿الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿۳۸﴾ [البقرة: ۲۶۸].

«شیطان وعده فقر می‌دهد و شما را به فحشا وا می‌دارد و خدا وعده مغفرت و فضل خود را می‌دهد و او گشایش‌گر و داناست.»

۶- ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا هَلْ أَذُنُكُمْ عَلَىٰ تَجْرَةٍ تُنْجِيكُمْ مِّنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿۱۱﴾ تُوْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ

وَأَنْفُسِكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۱۱﴾ [الصف: ۱۰-۱۱].

«ای مؤمنان آیا شما را به بازرگانی و معامله‌ای رهنمود کنم که شما را از عذاب بسیار دردناک دوزخ رها سازد، به خدا و پیغمبرش ایمان بیاورید و در راه خدا با مال و جان تلاش و جهاد کنید اگر بدانید این برای شما از هر چیز دیگری نیکوتر است».

۷- ﴿الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَظِيمِ الْعِيْظِ وَالْعَافِيْنَ عَنِ

النَّاسِ ۖ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿۱۳۴﴾ [آل عمران: ۱۳۴].

«آن کسانی که در حال خوشی و ناخوشی و ثروتمندی و تنگدستی به احسان و بخشش می‌پردازند و خشم خود را فرو می‌خورند و از مردم گذشت می‌کنند (لذا بدین وسیله در صف نیکوکاران جایگزین می‌شوند) و خداوند نیکوکاران را دوست می‌دارد».

۸- ﴿وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ

فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿۳۴﴾ يَوْمَ يُحْمَىٰ عَلَيْهَا فِي نَارٍ جَهَنَّمَ فَتُكْوَىٰ بِهَا

جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ ﴿[التوبة: ۳۴-۳۵].

«و کسانی که طلا و نقره اندوخته می‌کنند و آن را در راه خدا خرج نمی‌نمایند آنان را به عذاب دردناکی مژده بده، روزی این سکه‌ها در آتش دوزخ تافته می‌شوند و پیشانی‌ها و پهلوها و پشت‌های ایشان با آن‌ها داغ می‌گردد».

۹- ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ

سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجْرَةً لَّنْ تَبُورَ ﴿۲۹﴾ [فاطر: ۲۹].

«کسانی که قرآن را تلاوت می‌کنند و نماز را به جا می‌آورند و از چیزهایی که بدیشان داده‌ایم پنهان و آشکار بذل و بخشش می‌نمایند آنان

چشم امید به تجارتي دوخته‌اند که هرگز بی‌رونق نمی‌گردد و از میان نمی‌رود».

۱۰- ﴿قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَتَّبِعُهَا أَذَىٰ ۗ وَاللَّهُ غَنِيٌّ

حَلِيمٌ﴾ [البقرة: ۲۶۳].

«سخن پسندیده و گذشت از صدقه‌ای که آزادی به دنبال داشته باشد بهتر است و خدا غنی و بردبار است».

الحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه وسلم

توحید و یکتاپرستی

خداوند یکتا در بسیاری از آیات قرآن کریم مردم را به توحید و یکتاپرستی فرا خوانده است بنابراین آیاتی را در این قسمت به استماع می‌رسانم که توجه به آن مایه سعادت دنیا و آخرت است.

۱- ﴿مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ اتَّخَذَتْ

بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ إِنَّ اللَّهَ

يَعْلَمُ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤٢﴾ وَتِلْكَ

الْأَمْثَلُ نُضْرِبُهَا لِلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ ﴿٤٣﴾﴾

[العنكبوت: ۴۱-۴۳].

«کار کسانی که جز خدا سرپرستانی برگزیده‌اند هم چون کار عنکبوت است، بی‌گمان سست‌ترین خانه‌ها خانه و کاشانه عنکبوت است، اگر می‌دانستند. خداوند از چیزهای که به جز خدا به فریاد و کمک می‌خوانند آگاه است و او چیره و کار به جا است. این‌ها مثال‌هایی هستند که ما برای

مردم می‌زنیم و جز فرزندان آن را فهم نمی‌کنند».

۲- ﴿يَأْتِيهَا النَّاسُ ضُرْبَ مَثَلٍ فَاَسْتَمِعُوا لَهُٓ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُٓ﴾ [الحج: ۱۷۳].

«ای مردم مثلی را می‌گوئیم بدقت گوش دهید آن کسانی را که به جز خدا (به کمک) می‌خوانند هرگز نمی‌توانند مگسی را بیافرینند گر چه همه دست به دست هم بدهند».

۳- ﴿فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا ءَاخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمَعْذِبِينَ﴾ [الشعراء: ۲۱۳]. «(یا محمد) با خدای، معبود دیگری طلب منما، (اگر چنین عملی از تو سر بزند) از جمله معذبان باشی». مخاطب حضرت رسول اکرم ﷺ و هم‌چنین افراد امت است.

۴- ﴿وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ﴾ [فاطر: ۱۳]. «و به جز خدا کسانی را که به فریاد می‌خوانید، حتی مالکیت پوسته نازک خرمائی را ندارند».

۵- ﴿وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ﴾ [الحج: ۶۲].

«و آنچه را که به جز خدای سبحان به فریاد می‌خوانند باطل است».

۶- ﴿وَإِنْ يَمَسُّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُٓ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ﴾ [یونس: ۱۰۷].

«اگر خداوند زبانی به تو برساند هیچ کس جز او نمی‌تواند آن را برطرف کند و اگر بخواهد خیری به تو برساند هیچ کس نمی‌تواند فضل و لطف او را از تو برگرداند».

۷- ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ [الفاتحه: ۵].

«تنها تو را می پرستیم و تنها از تو یاری و کمک می طلبیم».

۸- ﴿إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا﴾ [طه: ۹۸].

«معبود شما تنها الله است، همان خدائی که معبودی جز او نیست، دانش او همه چیز را فرا گرفته است (و از گذشته و حال و آینده و آنچه بوده است و هست و خواهد بود باخبر است)».

۹- ﴿وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ عَالِهَةً لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا﴾ [الفرقان: ۳].

«مشرکان غیر از خداوند سبحان معبودهائی را برگرفته اند (و به پرستش اصنام و کواکب و اشخاصی پرداخته اند که) چیزی را نمی آفرینند و بلکه خودشان آفریده‌هایی بیش نیستند و مالک سود و زیان برای خود نبوده و بر مرگ و زندگی و رستاخیز اختیار و توانی ندارند».

الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم

عذاب در آخرت

۱- ﴿وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُوا أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوا أَنْفُسَكُمُ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ﴾ [الأنعام: ۹۳].

«اگر حال ستمگران را ببینی و بدانی که چه وضع ناپه‌نچار و دور از گفتاری دارند در آن هنگام که در شدائد مرگ فرو رفته‌اند و فرشتگان

دست‌های خود را به سوی آنان دراز کرده‌اند (و بر بناگوششان تپانچه و بر پشتشان تازیانه می‌زنند و بدیشان می‌گویند): اگر می‌توانید از این عذاب الهی خویشان را برهانید این زمان که به سبب دروغ‌هایی که بر خدا می‌بستید و از پذیرش آیات او سرپیچی می‌کردید، عذاب خوارکننده‌ای می‌بینید».

۲- ﴿وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٥٠﴾ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمْت أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٥١﴾﴾ [الأنفال: ۵۰-۵۱].

«اگر (کسی‌ای پیغمبر! هول و هراس عذاب و عقابی را که به کافران دست می‌دهد)، بدان گاه که فرشتگان جان کافران را می‌گیرند و سر و صورت و پشت و روی آنان را از هر سو می‌زنند و (بدیشان می‌گویند): عذاب سوزان اعمال بد خود را بچشید، (مشاهده این همه درد و رنج و ترس و خوف، دچار شگفتی خواهی شد و به حال آنان تأسف خواهی خورد) این به خاطر کارهایی است که از پیش می‌کرده اید و خداوند به بندگان هرگز کمترین ستمی را روا نمی‌دارد».

۳- این آتش دنیوی یک جزء از هفتاد جزء حرارت آتش دوزخ است، اصحاب عرض کردند: ای رسول خدا ﷺ! به خدا قسم همین آتش دنیا کافی بود، حضرت پیامبر ﷺ فرمودند: شصت و نه برابر این آتش بر آن افزوده می‌شود.
(حدیث شریف).

۴- حضرت رسول خدا ﷺ فرموده است: به درستی هرگاه یکی از شما بمیرد، شب و روز جایگاه آن دنیایی او را به وی می‌نمایانند. اگر آن شخص اهل بهشت باشد جایگاه بهشتیش را به وی نشان می‌دهند. و

اگر اهل دوزخ باشد جایگاه دوزخیش را به وی نشان می‌دهند، و به وی گفته می‌شود این است جایگاهت تا این‌که خداوند تو را در رستخیز زنده گرداند، آن‌گاه تو را بدان‌جا می‌فرستد. (حدیث شریف).

۵- ﴿لَا يَجْزِيهِمُ الْفَرْعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمْ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿۱۳۳﴾ [الأنبياء: ۱۰۳].

«هراس بزرگ و عظیم روز قیامت اهل ایمان را غمگین نمی‌سازد و فرشتگان به استقبال آنان می‌شتابند و برای تبریک و شادباش پذیرایشان می‌گردند و بدیشان می‌گویند: این همان روزی است که به شما وعده داده می‌شد.»

۶- ﴿وَلِكُلِّ دَرَجَاتٍ مِمَّا عَمِلُوا﴾ [الأنعام: ۱۳۲].

«هر کسی از نیکوکاران و بدکاران درجاتی و درکاتی (از پاداش و عزت و خواری در جهان دیگر) بر طبق اعمال خود دارند.»

۷- ﴿أَقْرَأُ كِتَابِكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا ﴿۱۴﴾ [الإسراء: ۱۴].

«(در روز قیامت به انسان گفته می‌شود): کتاب اعمال خود را بخوان کافی است که خودت امروز حسابگر خویشتن باشی.»

۸- ﴿كَأَنَّمَا أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطْعًا مِّنَ اللَّيْلِ مُظْلِمًا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿۲۷﴾ [یونس: ۲۷].

«(اهل عذاب در روز قیامت آنقدر گرفتار غم و اندوه‌اند) گویا با پاره‌هایی از تاریکی شب چهره‌هایشان پوشانده شده است آنان دوزخیانند و جاودانه در آن می‌مانند.»

۹- ﴿فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا ﴿۱۷﴾ [المزمل: ۱۷].

«اگر کافر شوید چگونه خود را از عذاب شدید روزی بر کنار می‌دارید که

ترس و هراس آن کودکان را پیر می‌سازد».

۱۰- ﴿يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ﴾ [الإنفطار: ۱۹].

«روز قیامت روزی است که هیچ کس نمی‌تواند برای کسی کاری بکند و از دست کسی برای کسی کاری ساخته نیست».

۱۱- ﴿يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ﴾

[غافر: ۵۲].

«روز قیامت عذرخواهی ظالمان بدیشان سودی نمی‌رساند و لعنت خدا و سرای بد بهره آنان خواهد بود».

۱۲- ﴿إِنَّا أَنْذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ

الْكَافِرُ يَلَيْتَنِي كُنْتُ تُرْبًا﴾ [النبا: ۴۰].

«ما شما را از عذاب نزدیکی بیم می‌دهیم آن روزی است که انسان همه کارهایی را که کرده است می‌بیند و انسان کافر فریاد بر می‌آورد و آرزو می‌کند که خاک می‌بود».

۱۳- ﴿كَانَتْهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبُثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّنْ نَّهَارٍ﴾

[الأحقاف: ۳۵]. «روز که (کافران برپائی رستاخیز را) می‌بینند چنین

احساس می‌کنند که در جهان گویی جز شام‌گاهی یا چاشت‌گاهی در

آن بسر نبرده‌اند».

۱۴- ﴿مِنَ وَّرَائِهِ جَهَنَّمُ وَيُسْقَىٰ مِن مَّاءٍ صَدِيدٍ﴾ [التجسس: ۱۱]

يُسِغُّهُ وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ وَمِنَ وَّرَائِهِ

عَذَابٌ غَلِيظٌ﴾ [ابراهيم: ۱۷-۱۹].

«(در روز قیامت کافران و ستمکاران) جلو آنان دوزخ قرار دارد که از

خونابه می خورند و آن را به ناچار و با رنج بسیار جرعه جرعه می نوشند و مرگ از هر سو بدو روی می آورد و حال این که نمی میرد و بر سر او عذاب بسیار سختی است».

۱۵- ﴿فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهُهُمْ وَأَدْبَرَهُمْ﴾ ﴿٢٧﴾
[محمد: ۲۷].

«حال آنکه اهل عذاب چگونه خواهد بود به آن هنگام که فرشتگان مأمور قبض ارواح به سراغشان می آیند و چهره ها و پشت ها و سایر اندام های ایشان را به زیر ضربات خود می گیرند».

۱۶- ﴿إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ﴾ [الأعراف: ۴۰].
«تکذیب کنندگان آیات الهی به بهشت داخل نمی شوند مگر این که شتر را از سوزن عبور دهند».

۱۷- ﴿وَكُلَّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَبِيرَهُ فِي عُنُقِهِ﴾ [الإسراء: ۱۳].
«در قیامت ما اعمال هر کسی را چون گردنبندی به گردنش آویخته ایم».

۱۸- ﴿يَوْمَ يَغْشَاهُمْ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ [العنکبوت: ۵۵].

«روزی عذاب دوزخ بالای سرشان و از زیر پاهایشان، اهل عذاب را فرا خواهد گرفت و خداوند بدیشان خواهد فرمود: بچشید جزای کارهایی را که در دنیا می کردید».

۱۹- ﴿وَلَنُدَبِّقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ﴾ ﴿٢١﴾ [السجدة: ۲۱].

«ما قطعاً عذاب نزدیکتر (دنیا را) پیش از عذاب بزرگ تر (آخرت) به گنه کاران می‌رسانیم شاید از کفر و معاصی دست بکشند و به سوی خدا برگردند (مراد از عذاب نزدیکتر عذاب‌های دنیوی است)».

۲۰- ﴿حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَرُهُمْ وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۲۰﴾ وَقَالُوا لَوْلَا جِئُونَا لِحُكْمِ اللَّهِ لَآئِدِي أَنْظِقْ كُلَّ شَيْءٍ ﴿۲۱﴾﴾ [فصلت: ۲۰-۲۱].

«اهل عذاب هنگامی که در کنار دوزخ گرد می‌آیند، گوش‌ها و چشم‌ها و پوست‌هایشان به کارهایی که در دنیا می‌کرده‌اند گواهی می‌دهند، آن‌ها به پوست‌های خود می‌گویند: چرا بر ضد ما شهادت دادید؟ پاسخ می‌دهند: خداوندی ما را به گفتار آورده است که همه چیز را گویا نموده است».

۲۱- ﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصَلِّيهِمْ نَارًا كَلَّمًا نَضِجَتْ جُلُودُهُمْ بِدَلَنِهِمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ ﴿۵۶﴾﴾ [النساء: ۵۶].

«بی‌گمان کسانی که آیات ما را انکار کرده ایشان را به آتش شگفتی وارد می‌گردانیم و به آن می‌سوزانیم هر زمان که پوست‌های آنان سوخته شود پوست‌های دیگری به جای آنان قرار می‌دهیم تا مزه عذاب را بچشد».

۲۲- ﴿النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿۶۱﴾﴾ [غافر: ۴۶].

«و آن آتش دوزخ است که بامدادان و شامگاهان خاندان فرعون به آن عرضه می‌شوند (این عذاب برزخ ایشان است) و اما روزی که قیامت بر پا می‌شود (خدای سبحان به فرشتگان دستور می‌دهد) خاندان فرعون را به شدیدترین عذاب دچار سازید».

الحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه وسلم

نعمات بهشت

۱- ﴿وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسْكِنٍ طَيِّبَةٍ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرَ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿۷۲﴾ [التوبة: ۷۲].

«خداوند سبحان به مردان و زنان مؤمن بهشت را وعده داده است که در زیر آن جویبارها روان است و جاودانه در آن می‌مانند و مسکن‌های پاکی را در بهشت جاوید به آنان وعده داده است و خشنودی و رضایت خدا بالاتر از هر چیزی است و پیروزی و سعادت بزرگ همین است.»

۲- ﴿إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَفْتَمُوا تَنْزِلَ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿۳۰﴾ نَحْنُ أَوْلِيَائُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا نَشْتَهَى أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ ﴿۳۱﴾ نَزَّلًا مِّنْ عَفْوَ رَحِيمٍ ﴿۳۲﴾ [فصلت: ۳۰-۳۲].

«کسانی که می‌گویند: پروردگار ما تنها خدا است و سپس پابرجا و ماندگار می‌مانند (در هنگام آخرین لحظات زندگی) فرشتگان به پیش ایشان می‌آیند و به آنان مژده می‌دهند که نترسید و غمگین نباشید و شما را بشارت باد به بهشتی که (توسط پیغمبران) به شما مؤمنان وعده داده می‌شد. (و فرشتگان بدیشان خبر می‌دهند که) ما یاران و یاوران شما در زندگی دنیا و آخرت هستیم و در آخرت برای شما هر چه آرزو می‌کنید هست و هر چه بخواهید برایتان فراهم است این‌ها به عنوان پذیرائی از سوی خداوند آمرزگار و مهربان است.»

۳- ﴿الَّذِينَ تَتَوَفَّيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۳۲﴾ [النحل: ۳۲].

«پرهیزگاران همان‌هایی (که به هنگام مرگ)، فرشتگان قبض ارواح جانشینان را می‌گیرند در حالی که پاکیزه (از کفر و معاصی و شادان از رویارویی سرافرازانه خود با پروردگار هستند)، فرشتگان بدیشان می‌گویند: درودتان باد در امان خدائید (و از امروز به ناراحتی و بلائی دچار نمی‌آید) و به خاطر کارهایی که می‌کرده‌اید به بهشت درآید».

۴- ﴿فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُمْ مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ [السجدة: ۱۷].

«هیچ کس نمی‌داند در برابر کارهایی که مؤمنان انجام می‌دهند چه چیزهای شادی‌آفرین و مسرت‌بخشی برای ایشان پنهان شده است».
(و مبین این آیه مبارکه حدیث قدسی شریف است که می‌فرماید: مهیا نموده‌ام برای بندگان صالح خود لذایذی که هیچ چشمی ندیده و هیچ گوشی نشنیده و بر قلب کسی خطور نکرده است).

۵- ﴿فِيهِنَّ قَصْرَاتُ الظَّرْفِ لَمْ يَطْمِئِنَّهُنَّ أَنَسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ﴾ [الرحمن: ۵۶].

«در آن (کاخها و باغهای بهشتی) حوریانی دیده فروهشته هستند، که هیچ انس و جن پیش از این‌ها (مؤمنان) با آنان تماس نگرفته است».

۶- ﴿مُتَّكِعِينَ عَلَى رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ﴾ [الرحمن: ۷۶].
«(در حالی که بهشتیان) بر بالش‌های سبز و فرش‌های نیکو تکیه زده اند».
۷- ﴿سَلَامٌ قَوْلًا مِّن رَّبِّ رَجِيمٍ﴾ [یس: ۵۸].

«از سوی پروردگار مهربان به اهل بهشت درود و تهنیت گفته می‌شود».
۸- ﴿الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ مِن فَضْلِهِ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ﴾ [فاطر: ۳۵].

«خداوندی که در پرتو فضل و لطف ما را در سرای اقامت و ماندگاری جای داد در آن هیچ‌گونه رنج و مشقت به ما دست نمی‌دهد».

۹- ﴿إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿۲۲﴾ عَلَى الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ﴿۲۳﴾ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ ﴿۲۴﴾ يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَخْتُومٍ ﴿۲۵﴾ خِتْمُهُ مِسْكٌَ وَفِي ذَلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَفِسُونَ ﴿۲۶﴾﴾ [المطففين: ۲۵-۲۶].

«به راستی نیکان در میان انواع نعمت‌های بهشت به سر خواهند برد و بر تخت‌ها تکیه می‌زنند و به زیبایی‌ها و نعمت‌ها می‌نگرند و هرگاه بدیشان بنگری خوشی و خرمی و نشاط نعمت را در چهره‌هایشان خواهی دید و به آنان از شراب زلال و پاک‌ی داده می‌شود که دست نخورده است و سر بسته است، مهر و در بند آن از مشک است. مسابقه دهندگان باید (برای بدست آوردن این چنین شراب، سایر نعمت‌های دیگر بهشت) با همدیگر مسابقه بدهند و بر یکدیگر پیشی بگیرند».

۱۰- یکی از احسانات و فضل خداوند بر بندگان این است که در بهشت حوران بهشتی را به ازدواج آنان در می‌آورد و خدای کریم در سوره دخان آیه ۵۴ می‌فرماید: ﴿كَذَلِكَ وَرَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ﴿۵۴﴾﴾ «ما زنان بهشتی سیاه چشم با چشمان درشت را به همسری آنان در می‌آوریم».

۱۱- یکی از بزرگ‌ترین احسانات و فضل لایتناهی خداوند سبحان در حق بهشتیان دیدن خداوند سبحان است که در سوره فجر آیه ۲۲ می‌فرماید: ﴿وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ﴿۲۲﴾﴾ «و پروردگارت بیاید و فرشتگان صف صف حاضر آیند». هم‌چنین در سوره القیامه آیه ۲۲ و ۲۳ می‌فرماید: ﴿وُجُوهُ يَوْمَئِذٍ نَّاصِرَةٌ ﴿۲۲﴾ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿۲۳﴾﴾ «در آن روز چهره‌هایی شاداب و شادانند و به پروردگار خود می‌نگرند». در

تفسیر المنتخب آمده است: چگونگی آمدن خدا بر ما مجهول است و به گونه‌ای است که تنها خدا خود می‌داند و بس و دانشمند نیک‌نام استاد دکتر خرم دل (حفظه‌الله) در تفسیر نور می‌فرماید: یا این‌که مراد تجلی ذات اقدس و ظهور نشانه‌های قدرت و عظمت او است به گونه‌ای که جای انکار شناخت خدا باقی نمی‌ماند گویی همگان ذات بی‌مثال کبریائی او را می‌بینند.

قتاده رضی الله عنه می‌فرماید: بندگان به سوی پروردگارشان نگاه می‌کنند ولی نگاه آنان خداوند را احاطه نمی‌کند و ابوهریره رضی الله عنه روایت می‌کند تعدادی از اصحاب پیامبر از ایشان سؤال کردند: آیا ما در روز قیامت پروردگاران را ملاقات می‌کنیم؟ حضرت پیامبر صلی الله علیه و آله در جواب فرمودند: آیا شما برای دیدن ماه شب چهاردهم به سبب شلوغی اذیت می‌شوید و صف می‌بندید اصحاب عرض کردند خیر. حضرت صلی الله علیه و آله فرمودند: آیا برای دیدن خورشید زمانی که آسمان صاف و بی‌ابر باشد اذیت می‌شوید و صف می‌بندید عرض کردند خیر. حضرت صلی الله علیه و آله فرمودند: خدا را نیز این‌گونه می‌بینید.

۱۲- اگر یک زن از زنان بهستی برای اهل زمین ظاهر می‌شد تمام دنیا را روشن و پر از خوشبوئی می‌کرد و روسری و چادر آن از تمام دنیا و آنچه در وی است بهتر است. (حدیث شریف).

۱۳- ﴿مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ أُكُلُهَا دَائِمٌ وَظِلُّهَا تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا وَعُقْبَى الْكَافِرِينَ النَّارُ ﴿۳۵﴾

[الرعد: ۳۵].

«صفت بهستی که به پرهیزکاران وعده داده است این است که رودخانه‌ها و جویبارها در زیر درختان آن جاری است میوه و نعمتش همیشگی است و سایه‌اش دائمی است این سرانجام کسانی است که

پرهیزکارند و سرانجام کافران آتش دوزخ است.»

۱۴- حضرت رسول خدا ﷺ در بسیاری از احادیث خوراک بهشتیان را توضیح می‌دهد و می‌فرماید: بهشتیان در بهشت می‌خورند و می‌آشامند و آب دهان نمی‌ریزند ادرار و مدفوع نمی‌کنند و آب بینی ندارند، اصحاب عرض کردند پس خوراک و غذای آنان چه می‌شود؟ حضرت ﷺ فرمودند: با دو ترش‌حی شبیه مشک می‌شود، و به آنان «سبحان الله والحمد لله» الهام می‌گردد هم چنان که نفس می‌کشید.

ابن عباس رضی الله عنهما می‌فرماید: هیچ چیزی از نعمت‌های بهشت در دنیا جز نام آن‌ها وجود ندارد و چون در دنیا کاسه‌ها و پیاله‌ها از نقره و بعضی از شیشه هستند بدین جهت خداوند برای انسان‌ها بیان می‌کند که در بهشت نیز کاسه‌ها و پیاله‌هایی است که سفیدی آن مثل نقره و جلا و درخشندگی آن مثل شیشه است. امام نووی رحمته الله علیه می‌فرماید: بهشتیان در بهشت می‌خورند و می‌آشامند و از نعمت‌های آن لذت می‌برند به گونه‌ای که قطع نمی‌شود همان طوری که در دنیا لذت می‌بردند ولی لذت بهشت با لذت زودگذر دنیا قابل مقایسه نیست و می‌تواند فقط مشارکت در اسم داشته باشد.

۱۵- حضرت رسول خدا ﷺ می‌فرماید: در بهشت بازاری است و بهشتیان هر جمعه به آن بازار می‌آیند و بادی از قسمت شمال می‌وزد و بر لباس‌ها و چهره‌ی آنان می‌خورد و بر خوبی و زیبایی آنان می‌افزاید و آنان به خانواده‌هایشان بر می‌گردند در حالی که بر خوبی و زیبایی خانواده‌هایشان افزوده گردیده است. و آنان نیز می‌گویند: به خدا قسم بر خوبی و زیبایی شما نیز افزوده گردیده است.

۱۶- ﴿وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِّنْ غَلٍّ إِخْوَانًا عَلَىٰ سُرُرٍ مُّتَقَابِلِينَ ﴿۴۷﴾

[الحجر: ۴۷].

«و کینه‌توزی و دشمنی را از سینه‌های اهل بهشت بیرون می‌کشیم و برادرانه بر تخت‌ها رویارویی هم می‌نشینند».

۱۷- ﴿وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرُ﴾ [التوبة: ۷۲].

«رضایت و خشنودی خداوند سبحان در آخرت از تمام نعمت‌های بهشت بالاتر است».

۱۸- ﴿أَنْظُرُ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَلِالْآخِرَةِ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ تَفْضِيلًا﴾ [الإسراء: ۲۱].

«ببین چگونه برخی از مردمان را بر برخی دیگر برتری داده‌ایم (اما بدان که) در آخرت درجات بزرگ‌تر و برتری‌ها سترگ‌تر است و بهشت و درجات آن در میان است».

۱۹- ﴿لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ﴾ [الأنعام: ۱۲۷].

«برای آنان (که پندپذیر و بیدارند) دارالسلام است (که بهشت یزدان است و زدوده از آفات و بلاها بوده و غم و اندوه به ساحت آن راه ندارد».

۲۰- ﴿يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِّنْ ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ وَفِيهَا مَا كَشَّتْهِهِ الْأَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ وَأَنْتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾ [الزخرف: ۷۱].

«برای بهشتیان کاسه‌ها و جام‌های زرین به گردش انداخته می‌شود و هر چه دل بخواهد و هر چه چشم از آن لذت ببرد در بهشت وجود دارد و شما در آن جا جاودانه خواهید ماند».

نعمت بهشت بی‌انتهاست و شرح آن از توانایی بشر خارج است. انشاءالله با ایمان به خدای سبحان و اطاعت از اوامر خدا و پیغمبر ﷺ و عمل صالح و تقوی، و امید به آموزش گسترده و فراخ خالق توانا بی‌بهره نخواهیم ماند. آمین
الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم.

نماز فرمان خدا

نماز از اهم واجبات در دین مبین اسلام است و به کرات در کتاب و سنت با اقامه و به جا آوردن آن در وقت مخصوص امر شده است.

نماز دعا و نیایش بین بنده و پروردگار است که انسان نیازمندی‌های خود را از او درخواست می‌کند و بدین وسیله خاشعانه از خدا می‌خواهد که روح و روان و قلبش را مهذب و سلامت گرداند و به خدای خود نزدیک شود، زیرا روح و روان انسان با عبادات و اعمال صالحه و تقوی و پرهیزکاری و اطاعت او امر رب العالمین به صفات نیکو و مقام تقوی می‌رسد و مشمول رحمت الهی می‌گردد و همان طوری که برای سلامتی جسم احتیاج به وعده‌های غذایی و رعایت بهداشت و پاکیزگی لازم است، قلب انسان هم نیازمند عبادات است. امام محمد غزالی رحمته می‌فرماید: هدف از عبادات سلامتی قلب است مانند نقشی که داروها در سلامتی بدن او دارند. امام ابن تیمیه رحمته می‌فرماید: ایمان به خدای سبحان و عمل صالح و علم سودمند لازم و ملزوم یکدیگر هستند و پایداری و سلامتی قلب به همین سه مورد بستگی دارد که در واقع غذا و داروی قلب نیز می‌باشند.

جناب دکتر نابلسی می‌فرماید: حقیقت وجودی انسان همان قلب است که خدا را می‌شناسد و به او نزدیکی می‌جوید و با نزدیکی به پروردگار به اوج خوشبختی می‌رسد و با دوری از پروردگار به بدبختی می‌افتد. اگر انسان همه چیز را بدست آورد و قلبش را ببازد در واقع هیچ چیزی را نیافته و همه چیز را باخته است.

هر گاه تارهای ارتباطی قلب اصلاح پذیرد سرچشمه رحمت، مهربانی، عشق و محبت می‌گردد تا جایی که در بلند نظری از ملائکه مقرب پیشی می‌گیرد و هر گاه تارهایش رو به خرابی نهد قساوت و سرزنش و بدی از او

می‌چکد تا این که به اسفل السافلین سقوط می‌کند. عبادات اضافه بر این که صحت و سلامتی و آرامش و ارتقاء قلب را به همراه دارد در جهت سلامتی جسم هم بسیار مفیدند و بر هیچ عاقل و فرزانه‌ای پوشیده نیست. و شگفتی‌های بهداشتی و طبی و علمی فراوانی در متن عبادات و اوامر و نواهی خدای سبحان وجود دارد که دانشمندان و محققین در کتاب‌های متعدد به آن تصریح نموده‌اند که همه‌ی آن‌ها گواهی صادق بر رسالت حضرت خاتم انبیاء محمد مصطفی ﷺ است.

لذا برای اهمیت نماز این عمل صالح و عبادت بزرگ آیات و احادیثی را سمع و نظر می‌رسانم.

۱- ﴿وَأَنَا أَخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰ ﴿١٣﴾ إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ﴿١٤﴾﴾ [طه: ۱۳-۱۴].

«من تو را برگزیدم پس به وحی گوش کن، من خداوند هستم که معبودی جز من وجود ندارد، پس مرا بپرست و نماز را برای ذکر من به پای دار».

۲- ﴿يَبْنَئِي أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَأَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ ۗ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٧﴾﴾ [لقمان: ۱۷].

«ای فرزندم! نماز را به پای دار و امر به معروف و نهی از منکر کن و بر پیشامدهایی که برایت رخ می‌دهد صبر کن که این از کارهای مطلوب است».

۳- ﴿فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غِيًّا ﴿٥٩﴾﴾ [مریم: ۵۹].

«مردم بدی که نماز را ضایع نموده از شهوات پیروی کردند و به زودی در گمراهی فرو می‌غلتنند».

۴- ﴿إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ﴾ [العنكبوت: ۴۵].

«همانا نماز شخص را از کار زشت و ناپسند باز می‌دارد».

۵- ﴿قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿۱﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿۲﴾﴾

[المؤمنون: ۲]. «به تحقیق آنان که در نمازشان خضوع و خشوع دارند

رستگارند یعنی کسانی که با حضور دل در برابر عظمت خداوند نماز

می‌خوانند».

۶- ﴿وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿۳۱﴾ أُولَٰئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ

﴿۳۲﴾﴾ [المعارج: ۳۴-۳۵].

«آنان که بر نمازشان مواظبت دارند ایشان در باغ‌های بهشت گرامی

هستند».

۷- ﴿عَنِ الْمُجْرِمِينَ ﴿۱﴾ مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ ﴿۲﴾ قَالُوا لَمْ نَكُ مِنْ

الْمُصَلِّينَ ﴿۳﴾﴾ [المدثر: ۴۱-۴۳].

«از گناهکاران (می‌پرسند) چه چیزی شما را در دوزخ جای داد، (در

جواب) گویند: ما از نماز خوانان نبودیم».

۸- ﴿اقِمِ الصَّلَاةَ لِذُلُوكِ السَّمْسِ إِلَىٰ غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْءَانَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْءَانَ

الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ﴿۷۸﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ ۚ نَافِلَةً لَّكَ عَسَىٰ أَنْ

يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُودًا ﴿۷۹﴾﴾ [الإسراء: ۷۸-۷۹].

«نماز را از زوال آفتاب (هنگام ظهر) تا تاریکی شب بر پا دار، و (نیز)

قرآن فجر (نماز صبح) را؛ بی‌گمان قرآن (خواندن، در نماز) فجر (فرشتگان

حاضر آیند. و پاسی از شب را به نماز (تهجد) یعنی نماز شب برگزار کن امید

می‌رود در پاداش آن خدای تعالی تو را به مقام محمود برساند».

۹- ﴿حَفِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَى﴾ [البقرة: ۲۳۸].

«بر اقامه نمازها مخصوصاً نماز عصر مواظبت نمائید».

۱۰- ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ

الصَّابِرِينَ﴾ [البقرة: ۱۵۳].

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید از بردباری و نماز در برابر حوادث سخت

زندگی، یاری و کمک جوئید».

۱۱- ﴿إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ﴿۱۹﴾ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ﴿۲۰﴾ وَإِذَا مَسَّهُ

الْحَيْرُ مَنُوعًا ﴿۲۱﴾ إِلَّا الْمُصَلِّينَ ﴿۲۲﴾﴾ [المعارج: ۱۹-۲۲].

«آدمی کم‌طاقت و ناشکیبا آفریده شده است، هنگامی که بدی بدو رو

می‌کند سخت بی‌تاب و بی‌قرار می‌گردد و زمانی که خوبی بدو رو می‌کند از

حسنت و خیرات دست باز می‌دارد و دریغ می‌ورزد مگر نمازگزاران

(واقعی)».

۱۲- حضرت ﷺ می‌فرماید: نماز ستون دین است.

۱۳- حضرت ﷺ می‌فرماید: کسی که نماز نمی‌خواند سهمی در اسلام

ندارد.

۱۴- حضرت ﷺ می‌فرماید: هر کس نماز صبح را با جماعت به جا آورد و

سپس تا طلوع آفتاب به ذکر و یاد خداوند بنشیند و دو رکعت نماز

بخواند پاداشی هم‌چون حج تمتع و عمره برای او مکتوب می‌شود.

۱۵- ربیعہ پسر کعب رضی الله عنه می‌فرماید: شب را به نزد حضرت پیامبر صلی الله علیه و آله

می‌گذراندم پس آب وضوء ایشان را و آنچه نیاز داشتند آوردم و

ایشان خطاب به بنده فرمودند: از من بخواه و سؤال کن، گفتم:

همراهیت را در بهشت می‌خواهم، حضرت فرمودند: آیا غیر از این

هم می‌خواهی، گفتم: حاجت من همان است که گفتم، حضرت فرمودند: پس با من کمک کن تا این‌که سجده زیاد برای خداوند انجام دهی.

۱۶- ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۹﴾ [الجمعة: ۱۰].

«ای مؤمنان هر گاه اذان نماز در روز جمعه اعلام شد به سوی ذکر خدا و انجام نماز بشتابید به درستی این کار برای شما بهتر و مفیدتر است اگر بدانید».

(نماز جمعه یک فریضه دینی است که بر هر مرد عاقل و بالغی واجب است).

۱۷- اولین چیزی که روز قیامت از اعمال بندگان سؤال می‌شود نماز است حضرت رسول اکرم ﷺ فرمودند: خداوند با وجودی که از همه عالم‌تر است می‌فرماید: به نماز بنده‌ام بنگرید، کامل است یا ناقص؟ اگر کامل باشد کامل نوشته می‌شود و اگر ناقص باشد، خداوند منان می‌فرماید: نگاه کنید آیا بنده‌ام عبادات نافله‌ای دارد و اگر نافله دارد این نقصان را با نافله وی کامل کنید، سپس بقیه اعمال نیز به همین صورت محاسبه می‌شوند.

سعدی بزرگوار رحمته چه خوش فرموده است:

کرم بین و لطف خداوندگار   گنه بنده کرده است و او شرمسار

الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم.

آشنایی با احادیثی از رحمة للعالمین

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ
الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا﴾ [الأحزاب: ۲۱].

«سرمشق زیبایی در (شیوهی پندار، گفتار و رفتار) پیامبر خدا برای شما
است. برای کسانی که دارای (سه ویژگی باشند): امید به خدا داشته، جویای
آخرت باشند و خدا را بسیار یاد کنند».

- ۱- مسلمان بر هر کار خیر مأجور است.
- ۲- منع کن یتیم را از فساد چنان که طفلت را منع می کنی.
- ۳- از می خوارگی و خوردن شراب دوری کنید به راستی شراب عامل
تمام شر و فسادها است.
- ۴- کتمان عبارت است علمی را بداند و آن را از دیگران پوشیده نگه
دارد در روز قیامت او را در لگامی از آتش خواهند بست.
- ۵- تقوی عبارت است از انجام دادن مجموعه بایدها و ترک نمودن
مجموعه نبایدها.

(امام ابن تیمیه)

- ۶- هر کس طلب علم و دانش کند تا برای رضای خدا به خلق رساند
خداوند سبحان ثواب هفتاد پیغمبر را به او مرحمت می فرماید.
- ۷- وزن می شود روز قیامت مداد علماء و خون شهیدان سپس برتری
پیدا می کند مداد علماء.
- ۸- وای به حال امیران، وای به حال سرپرستان امور، وای به حال آنان
که امانت دار دیگرانند در روز قیامت گروههایی هستند که آرزو
می کنندای کاش با گیسوانشان آنان را به ثریا آویزان می کردند و در

بین زمین و آسمان در نوسان و آویزان بودند ولی متصدی و متولی کار و شغلی نمی‌شدند. (مقصود کسانی است که جویای رضایت و خشنودی خدای سبحان نبوده، و به ظلم و بی‌عدالتی و خیانت و کبر و دیگر موارد مشغول بوده‌اند).

۹- پیامبر اکرم ﷺ در ماه مبارک رمضان در هر سال یک بار قرآن کریم را با حضرت جبرئیل علیه السلام تکرار می‌کرد. و در سال آخر حیات خود دو بار با حضرت جبرئیل علیه السلام قرائت کرد. نقل از کتاب نگرش‌هایی در قرآن کریم تألیف استاد بزرگوار امام حسن البنا رحمته الله.

۱۰- زبان کسی که مردم را بیازارد فروزینه دوزخ است.

۱۱- پرهیزگار خود را سیر نمی‌کند و همسایه و بندگان خدا گرسنه بخوابند.

۱۲- به بهشت نخواهد رفت کسی که همسایه‌اش از شر او ایمن نباشد.

۱۳- سعادت‌مند کسی است که از دیگران عبرت بگیرد.

۱۴- حضرت رسول خدا ﷺ فرموده است: صد مرتبه تسبیح و صد مرتبه

الحمدلله و صد مرتبه الله اکبر گفتن و صد مرتبه لا اله الا الله گفتن

مانند آنست که چهار صد شتر یا چهار صد گاو را در راه خدا هدیه کنی.

لازم به توضیح است که ذکر و یاد خدا باید با حضور قلب و مذلت و

هم‌چنین فهم معانی باشد تا گوینده ذکر اثر آن را به صورت شیرینی در قلب

و درون خود احساس کند و شرح صدر و بلند نظری پیدا کند و برکات الهی

بر او جاری شود. ان شاء الله

۱۵- خداوندا زندگی و عیشی جز زندگی آخرت، وجود و ارزشی ندارد،

انصار و مهاجرین را بیامرز.

۱۶- بهترین مردم کسی است که در حال قدرت انتقام نگیرد.

- ۱۷- بهترین ورزش زورآزمایی با نفس است.
- ۱۸- هر کس خدا را صد مرتبه صبح و صد مرتبه شب تسبیح کند مثل این است که صد مرتبه حج کرده باشد و کسی که صد مرتبه خدا را در صبح و شب حمد کند مثل این است که صد اسب به جهاد فی سبیل الله برده باشد یا این که در صد غزوه شرکت کرده باشد.
- ۱۹- افضل جهاد آن است که انسان روز را شام کند و کسی را نرنجاند.
- ۲۰- حیاء و ایمان همراهند هرگاه حیاء رفت ایمان به دنبال آن می‌رود.
- ۲۱- داروی نخوت و تکبر مجالست با فقرا است.
- ۲۲- هیچ یک از شما ایمان کامل ندارید تا آنچه را که برای خود دوست دارد برای برادر دینی خود دوست داشته باشد.
- ۲۳- علم قلب را روشن می‌کند نفس را مطمئن می‌سازد.
- ۲۴- ناخوانده بر سفره مردم نباید حاضر شد.
- ۲۵- چشمی که از خوف و ترس خداوند سبجان گریسته باشد به آتش دوزخ نمی‌سوزد و چشمی که در راه خدا حراست و نگرهبانی کرده باشد به آتش دوزخ نمی‌سوزد.
- ۲۶- و در بین مردم کسانی که به شدیدترین سختی‌ها مبتلا می‌شوند پیامبران هستند و بعد از آنان بندگان صالح و کسانی که از نظر ایمان به خدا نزدیک‌ترند.
- ۲۷- خداوند بنده‌ی مؤمنش را از دنیاپرستی حفاظت می‌کند همان طوری که شما بیمار خود را از آب و خوراک باز می‌دارید.
- ۲۸- صدقه دادن گناهان را پاک می‌کند هم‌چنان که آب آتش را خاموش می‌کند.
- ۲۹- بزرگ‌ترین حسرت روز قیامت که یکی بنده صالح را به بهشت برند و خواجه فاسق را به دوزخ.

۳۰- یک روز یا شبی در راه خدا جنگیدن بهتر است از تمام چیزهایی که در شرق و غرب جهان است.

۳۱- انسان مؤمن گناه خود را هم چون کوهی می بیند که بالای سر او قرار گرفته است و هر لحظه می ترسد که بر وی افتد، ولی منافق گناه خود را هم چون مگسی می بیند که بر بینی وی بگذرد و او آن را پیراند.

۳۲- حیاء و کم حرفی دو جزء از ایمان است و ناسزا گفتن و پرحرفی دو جزء از نفاق هستند.

۳۳- انسان های متکبر در روز قیامت مانند مورچه های ضعیف و کوچکی هستند که در زیر پای مخلوقات لگدمال می شوند. سعدی بزرگوار رحمته می فرماید:

تا کی این باد کبر و آتش خشم شرم بادت که قطره آبی

۳۴- کشتن هیچ انسان مسلمانی حلال نیست مگر به وسیله سه چیز: یکم کافر شدن بعد از ایمان، دوم زنا کردن بعد از ازدواج، سوم کشتن انسانی به ناحق.

۳۵- بیماری باعث فرو ریختن گناهان می شود همان طوری که درخت خشک شده برگ هایش می ریزد.

۳۶- هر میزبانی دوست دارد که غذای مهمانیش را بخورند و غذای مهمانی خدا این قرآن است.

۳۷- این قرآن به حزن نازل شده است (منظور از حزن اظهار خشوع و فروتنی است در مقابل فرستنده ی آن) و فرمودند: وقتی قرآن را می خوانید گریان شوید و اگر گریان نمی شوید سعی کنید این حالت در شما پیدا شود و قرآن را با آهنگ بخوانید و کسی که مراعات آهنگ و وزن قرآن را نکند از ما نیست.

شیخ محمد غزالی مصری رحمته الله می فرماید: تعبد به تلاوت قرآن کریم هدف از آن تنها بازگو کردن الفاظ مقدس آن نیست، بلکه مقصود آن است که روح با وحی مقدس پیوند برقرار کند تا جان تازه بیابد. و با این مناجات پاک و پاکیزه گردد.

۳۸- غیبت کردن از عمل زنا بدتر است.

۳۹- دعا مخ و مغز عبادت است.

۴۰- انسان مؤمن دچار هرگونه اندوه و خستگی شود حتی خاری که در جسمش فرو رود باعث کفاره گناهایش می گردد.

۴۱- به درستی خداوند نرم خوئی و مهربانی را در هر کاری دوست دارد.

۴۲- حضرت صلی الله علیه و آله هرگاه از دفن میت فارغ می شدند کنار قبر می ایستادند و می فرمودند: برای برادرتان طلب آمرزش کنید و از خداوند سبحان استواری و ثابت قدمی اش را مسئلت نمائید چون اکنون از وی سؤال می شود.

۴۳- بهترین آن دو نفر کسی است که زودتر سلام کند.

۴۴- حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله وقتی که معاذبن جبل را به یمن فرستاد به او فرمود: از ارتکاب به ظلم برحذر باش به خاطر این که مانعی برای پذیرش دعای مظلوم وجود ندارد.

۴۵- اطاعت نمودن از شهوات و آرزوهای نفسانی درد است و نافرمانی از آن داروی آن است.

۴۶- دین عبارت است از نصیحت و خیرخواهی برای مردم.

۴۷- حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله به مادر مسلمانان حضرت عائشه رضی الله عنها می فرماید: ای عائشه، از گناهان کوچک پرهیز کن چون در بارگاه الهی از آن ها سؤال می شود.

۴۸- تحقیقاً راستگویی آرامش دل است و دروغ مایه ناراحتی است.

- ۴۹- آنچه که تو را به شک اندازد رها کن و آنچه که تو را به شک نمی‌اندازد بگیر.
- ۵۰- کسی که امین نیست ایمان ندارد.
- ۵۱- منافق و دورو که زبان او غیر قلب اوست نزد خدای سبحان آبروئی ندارد.
- ۵۲- خداوند بر بنده‌ای رحم کرد که حرف نیکو زد و سود برد یا خاموش ماند و سلامت گردید.
- ۵۳- عمل بندگان از روی قصد نیت آنان حساب شود و برای هر کس همان می‌ماند و پاداش همان است که نیت کرد.
- این حدیث شریف به ما می‌آموزد که هر عمل خیری را که انجام می‌دهیم خالصاً باید برای رضای خدا باشد نه ریا و جلب ستایش و کسب نفوذ در میان مردم.
- ۵۴- پروردگارا، من به تو پناه می‌برم از این که کسی را گمراه کنم یا گمراه شوم یا خوار کنم یا خوار شوم یا ظلم کنم یا مورد ظلم واقع شوم یا نادانی کنم یا به من نادانی کنند.
- ۵۵- عفو زکات قدرت است.
- ۵۶- بدترین مردمان کسانی هستند که دین خود را به دینار می‌فروشند.
- ۵۷- در دنیا چنان باش که گویی این که غریب یا رهگذری هستی.
- ۵۸- شما را به دو چیز که شفادهنده هستند توصیه می‌کنم یکی غسل دیگری قرآن.
- ۵۹- نماز نور چشم من و مایه آرامش من است.
- ۶۰- هر کس از خوردن مال حرام پرورش یابد آتش دوزخ سزای اوست.
- ۶۱- روح انسان صالح به هنگام مرگ به آسمان صعود می‌کند و فرشتگان بر آن نماز می‌خوانند و درهای آسمان برای وی گشوده

- می‌شود و از آسمانی به آسمان دیگر صعود می‌کند.
- ۶۲- بدترین شما نزد خدا کسی است که زیاد بخورد و بنوشد و بخوابد.
- ۶۳- برای نصیحت انسان یاد مرگ کافی است.
- ۶۴- خداوند پاک است و پاکی را دوست دارد و نظیف است و نظافت را دوست دارد. و زیبا است و زیبایی را دوست دارد.
- ۶۵- مسواک زدن تمییزکننده‌ی دهان و خشنودکننده‌ی پروردگار است.
- ۶۶- حسد حسنات را از بین می‌برد همان طوری که آتش هیزم را از بین می‌برد.
- ۶۷- فرشتگان از نور آفریده شده‌اند و جن از نوعی آتش خلق شده است.
- ۶۸- ای مردم به درستی که پروردگار شما یکی است و پدر شما یکی است همه از آدم هستید و آدم از خاک است گرمی‌ترین شما در نزد پروردگار آن است که پرهیزگارتر و خدا ترس‌تر باشد.
- ۶۹- هر مؤمن متقی، اولیا و دوست خدا است.
- ۷۰- هرگاه شرم و حیا نداشتی هرچه می‌خواهی بکن.
- ۷۱- کسی که عیب مسلمانی را بپوشاند خدای تعالی به روز قیامت عیب او را خواهد پوشید.
- ۷۲- هر یک از شما مسئول است و نسبت به زیردستان مورد سؤال قرار می‌گیرد.
- ۷۳- دو خصلت در انسان مؤمن جمع نمی‌شود یکی خسیسی و تنگ چشمی و دیگری بد اخلاقی.
- ۷۴- زیان‌کارترین مردم کسی است که برای رضای خلق از رضای خالق می‌گذرد.
- ۷۵- حلم در مقابل درشتی عبادت است.
- ۷۶- کسی که برای برادر خود چاه بکند خود در قعر آن خواهد بود.

۷۷- بعضی از اهل دوزخ زنانی هستند که به ظاهر لباس پوشیده‌اند ولی در حقیقت عریانند و منحرف و منحرف‌کننده می‌باشند این زنان داخل بهشت نمی‌شوند و حتی بوی بهشت را هم احساس نخواهند کرد.

۷۸- کسی که به خدا و روز قیامت ایمان دارد نباید با زنی که با او محرم نیست خلوت نماید در چنین حالی شیطان سومین نفر آنان خواهد بود.

۷۹- نگاه به نامحرم تیری زهرآلود از تیرهای شیطان است هر کس از ترس من از آن دوری کنید ایمانی به او می‌بخشم که شیرینش را در دل بچشد.

(حدیث قدسی).

۸۰- ﴿قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَعْضُوا مِنْ أَبْصَرِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ﴾ [النور: ۳۰].

«ای پیامبر! به ایمان‌داران بگو: چشمشان را کنترل کنند و شرم‌گاه‌های خود را نیز نگه دارند این برای آن‌ها بس بهتر و پاک‌تر است».

۸۱- ﴿إِنْ أَتَقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا﴾ [الأحزاب: ۳۲].

«اگر می‌خواهید اهل پرهیزکاری و تقوی باشید صدا را نرم و نازک نکنید که بیمار دلان چشم طمع به شما بدوزند».

۸۲- ﴿إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ﴾ [ابراهیم: ۳۹].

«بی‌گمان پروردگار من دعا و نیایش همگان را می‌شنود».

۸۳- ﴿أَدْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ﴾ [غافر: ۶۰].

«مرا بخوانید، من دعای شما را قبول می‌کنم».

۸۴- ﴿رَبَّنَا آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا﴾ [الکھف:

۱۰]. «پروردگارا! ما را از رحمت خود بهره‌مند و راه نجاتی برایمان

فراهم فرما».

۸۵- ﴿رَبَّنَا فَاعْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ﴾ [آل عمران: ۱۹۳].

[آل عمران: ۱۹۳].

«پروردگارا، پس گناهان ما را ببخش و کارهای بد ما را بپوشان و ما را با

نیکان بمران».

۸۶- ﴿رَبَّنَا وَعَاثِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا

تُخْلِفُ الْمِيعَادَ﴾ [آل عمران: ۱۹۴].

«پروردگارا! آنچه به وسیله پیامبران وعده فرموده‌ای به ما مرحمت فرما

و ما را در روز قیامت رسوا مگردان قطعاً تو خلف وعده نخواهی کرد».

۸۷- ﴿أَمَّنْ هُوَ قَنْتٌ عَائَاءَ اللَّيْلِ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذَرُ الْأَجْرَةَ وَيَرْجُو رَحْمَةً

رَبِّهِ﴾ [الزمر: ۹].

«(آیا شخص مشرکی بهتر است) یا کسی که در اوقات شب سجده‌کنان و

ایستاده به طاعت و عبادت خدا مشغول می‌شود و خویشتن را از عذاب

آخرت به دور می‌دارد و رحمت پروردگار خود را خواستار می‌گردد».

۸۸- خدایا مرا به ذکر خود یاری بفرما هم‌چنین نسبت به شکرگزاریت و

نسبت به حسن عبادتت.

۸۹- خدایا تویی که صورت مرا زیبا آفریدی پس اخلاق مرا زیباتر بگردان.

۹۰- پروردگارا من به تو پناه می‌برم از عملی که مورد قبول تو قرار نگیرد.

۹۱- پروردگارا من به تو پناه می‌برم از دعا و نیایشی که تو آن را نپذیری.

۹۲- پروردگارا من به تو پناه می‌برم از علم و دانشی که سودی در آن نباشد.

۹۳- پروردگارا، من به تو پناه می‌برم از نفسی که سیر نشود.

۹۴- پروردگارا، بدن مرا سالم نگه‌دار، پروردگارا گوشم و چشمم را در حال سلامت نگه‌دار.

۹۵- دعا، اسلحه مؤمن و ستون دین و نور آسمان‌ها و زمین است.

۹۶- تسبیح می‌کنم خدای سبحان را و او را حمد می‌کنم به عدد خلایقش برای رضای او و به سنگینی عرشش و رسایی کلمات و فرامینش.

دکتر محمد راتب نابلسی در کتاب شگفتی‌های خداوند در بدن انسان می‌فرماید:

عبادات به طور کلی و با اقسام و اشکال گوناگون آن به این منظور است که قلب از بیماری‌ها و ناپاکی‌ها رهایی یافته و پاک شود و به درجات کمالی که خداوند سبحان برایش در نظر گرفته آراسته گردد تا به سوی پروردگار پر بگشاید و در نزدیکی و رضوان او بهره‌مند و خوشبخت گردد.

هم‌چنین امام ابن قیم رحمته می‌فرماید: برای قلب چیزی دوست داشتنی‌تر از آفریدگار متعال نیست.

۹۷- حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله در لحظات آخر حیات مبارکش می‌فرماید:

شما را به تقوی و اطاعت خداوند سفارش می‌کنم خدا را فراموش نکنید بدانید که خداوند دائمی و ابدی است شما را به او می‌سپارم.

خودتان را بر بندگان خدا در مملکت و سرزمین خدا بالاتر نگیرید و

تکبر نکنید همانا خداوند به من و شما چنین می‌فرماید: ﴿تِلْكَ الدَّارُ

الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ

«ما آن سرای آخرت را بهره‌ی کسانی می‌گردانیم که در زمین خواهان تکبر و استکبار نیستند و فساد و تباهی نمی‌جویند و عاقبت از آن پرهیزکاران است». سپس پیامبر ﷺ اصحاب را به چگونگی دفنش و ترک داد و فریاد سفارش فرمود.

در خاتمه بی‌نهایت خدای سبحان را شکر می‌گوییم که به بنده توفیق عنایت کرد که توانستم این رساله که پنجمین نوشته حقیر است از خرمن بزرگ دانشمندان گردآوری و تألیف نمایم، لذا بعد از اتمام کتاب سجده شکر را به جای آوردم، و نیتم جز رضایت و خشنودی خدا و پیغمبر ﷺ و این که عمل صالحی را انجام داده باشم و هم‌چنین بدین وسیله برادران و خواهران دینی و هم‌نوعان خود را با برخی از آیات و احادیث آشنا نموده باشم، چیز دیگری نیست.

از آفریدگار توانا مسئلت دارم به همه ما توفیق عطا فرماید که عمر گرانبهای را ضایع نکنیم و با تفکر در قرآن کریم و شگفتی‌های آفرینش و طاعات و عبادات خشنودی خدای سبحان را بدست آوریم.

خدای سبحان در قرآن کریم سوره ملک آیه ۲ می‌فرماید: ﴿الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيُبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا﴾.

«خداوند همان کسی است که مرگ و زندگی را آفریده تا شما را بیازماید که کدام‌یک بهتر عمل می‌کنید».

و پیامبر ﷺ در شرح این آیه فرموده است: تا شما را بیازماید که کدام‌یک نیکو‌خردتر است و از حرام‌ها بهتر پرهیز می‌کند و در طاعت و فرمان‌برداری از خداوند سریع‌تر از دیگران است.

الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم.

روز جمعه ۱۲ / ۸ / ۸۵ شهر سنندج - خسرو روشن

مصادر کتاب

شماره	کتاب	مؤلف
۱	تفسیر نور	تألیف استاد مصطفی خرم دل
۲	قلب های بیمار و مداوای آنها	تألیف امام ابن تیمیه
۳	نگرش هایی در قرآن کریم	تألیف امام حسن البناء
۴	مأثورات	تألیف امام حسن البناء
۵	عقیده المسلم	تألیف استاد محمد غزالی مصری
۶	عبادت در اسلام	تألیف استاد یوسف قرضاوی
۷	نقش قرآن در هدایت انسان	تألیف استاد محمد فرید وجدی
۸	سنت های الهی	تألیف استاد عبدالکریم زیدان
۹	روح الدین الإسلامی	تألیف استاد عفیف عبدالفتاح طباره
۱۰	با پیغمبران در قرآن	تألیف استاد عفیف عبدالفتاح طباره
۱۱	اتفاقات پس از مرگ	تألیف استاد عبداللطیف احمد عاشورا
۱۲	نماز و روزه	استاد محمد شیخ الإسلام
۱۳	مولود نامه محمدی	استاد محمد مردوخ
۱۴	زندگانی امام شافعی	استاد عبدالله احمدیان
۱۵	حلال و حرام	استاد یوسف قرضاوی
۱۶	شگفتی های خداوند در بدن انسان	دکتر محمد راتب نابلسی
۱۷	کلیات سعدی	